

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

842. C 24

842 C24

PROEVEN

1

van

GEESTLIJKE

ODEN EN LIEDEREN.

Te UTRECHT

By J.v. SCHOONHOVEN & Comp. 1777.

*Honorable
Bibliothèque
de la Cour.*

AAN MIJN
VADER.

••

Hebt gij den smaak in heilge poëzije,
Mijn VADER, vroeg in mijne borst gevoed;
't Is dan met recht, dat ik mijn zang u wije,
En, met mijn zang, den dank van mijn gemoed.

Ik hoorde u steeds, in stille afzonderingen,
Aan 't aardfche ontruk, tot God omhoog gevoerd,
Van zijn genade en Jezus liefde zingen,
En voelde vaak mijn hart daar door geroerd.

*

Van

Van toen af aan werd ik met lust bevangen
Tot poëzij, gewijd aan God en deugd.
Ik zong Gods lof, in kinderlijke zangen,
En, tot mijn vreugd, gij schreidet schier van vreugd.

Laat u ook thans mijn kunst tot blijdschap wezen.
Ontvang in gunst dit boekjen van mijn hand;
Het is gezang daar God door wordt geprezen,
En van mijn liefde een heilig onderpand.

En zoo ge u hier, in 't lezen, overdenken,
Of zingen, iets tot zielesterkte vindt,
Ei wil mij dan uw vaderzegen schenken,
En bidden God teerhartig voor uw kind.

Onder het lezen van de beste hoogduitsche Dichteren heeft den uitgever van dit klein boekje, nu en dan, de lust bekropen, om een stichtelijk liedken uit dezelve te vertalen. Hij werd daar toe meestal opgewekt, door derzelve voortreffelijkheid, en ook dikwils door de stichting, dieze hem onder het lezen meermaal aanbragten. Doch hij vond hier handen vol werks. KLOPSTOCKS verhevenheid en deftigheid; de floutheid en naukeurigheid van CRAMER; de levendige en sterke hartetaal van LAVATER, en de onder-

scheidende schoonheden van verscheiden andere voorname Duitschers, in weerwil van de gestrengte wetten en naaukeurige bepalingen van den gebonden stijl, in vloeibaar neerduitsch over te brengen: al wie weet, wat daar toe hoort, zal erkennen dat dit geen gemaklijk taak is. De uitgever heeft zich toegeleid, om het zoo ver te brengen als hij kon, maar hij weet zeer wel, hoe dikwils hij bij het overgieten|geweldig gestort heeft.

Na dat de voorraad van deze vertaalde gezangen een weinig was aangegroeid, kwam het gedacht eerst in hem op, om dezelve door den druk gemeen te maken, en tot dit besluit kwam hij zondér groote moeite. Deze stukjes mogten ver beneden hun oorspronkelijk wezen, ze waren evenwel, naar zijn oordeel, niet ongeschikt om onder Gods zegen nut te doen, om de eer van God te bevorderen en om godvruchtige menschen te stichten: en wie zou zich willen onttrekken wanneer hij iets, hoe gering ook, tot de bevordering van dit gewichtig oogmerk kan toebrengen? 't Heeft
hem

V O O R R E D E.

hem zelfs meermalen toegeschenen , dat de kortstondige verademing van een neergebogen hart , dat onder den last van zijne zonden gebukt gaat , en in het welk evenwel de liefde van God door den heiligen Geest is uitgestort ; of de blijmoedige opwekking van eene godvreezende ziel om God te verheerlijken , door een treffend voorstel van Gods algehoegzaamheid , menschenliefde en trouwe in zijnen Zoon Jezus Christus , veel begeerlijker voorwerp zij , voor de pogingen van eenen Dichter , dan de goedkeuring en toejuiching van alle de kunstrechters , die de grootheid van zijne dichterlijke talenten bewonderen. — Behalven dat is het aantal van geestlijke oden en liederen , die waarlijk goed zijn , in onze taal noch klein , en men mag zeer billijk naar vermeerdering van dezelve wenschen: vooral in onzen tijd , nu de een en ander waardige Man gelegenheid gegeven heeft , dat derzelve gebruik meer dan voorheen onder ons is in smaak gekomen. — Ook kan het zijne nuttigheid hebben , dat onzen Nederlanderen een proefje

gegeven wordt, van den smaak waarin de meestberoemde vernuften van Duitschland stichtelijke liederen opstellen, of de een of de ander daarin iets vinden mogt, dat hem, in oorspronkelijke nederduitfche gezangen, navolgenswaardig voorkwam.

Waar hem zulks doenlijk was, is de uitgever zijn oorspronkelijk meestal zeer naaukeurig bijgebleven, en daar zijn stukjes in dit bundeltje, die hem, om deze reden, zeer veel moeite en tijd gekost hebben. Ook zal men hier en daar plaatsen aantreffen, wier stijfheid voornamelijk aan deze oorzaak te wijten is. Ten opzichte van anderen heeft hij zich meer vrijheid aangematigd. Zelfs zijn er sommige stukjes onder, die alleen verre en vrije navolgingen zijn van een hoogduitsch oorspronkelijk. De oorzaken van deze onderscheiden wijze van behandeling zijn te vinden, — ten deele in onderscheiden lust en dichtluim; — ten deele in het verschil, dat er is tusschen den smaak der Duitschen en dien der Nederlanders. De uitgever wilde zoo algemeen, als mogelijk is, nuttig zijn, en daarom

daarom heeft hij zelfs hier en daar ontleeningen en wijzen van uitdrukken verworpen, die hem behaagden, ja die hij zelfs bewonderde, doch van welken hij vreesde, dat ze in onze taal, schoon de zaak daar al dezelfde blijft, niet behagen, en zelfs bij sommigen min of meer weerzin tegen het geheele boekken verwekken zouden.

Noch moet men iets zeggen van zekere vrijheden, die hier en daar dikwils zullen voorkomen, strijdig met de kiesheid op het rijm, die ons onze kunstrechtters zeggen, dat men in nederl. dicht moet in acht nemen. Men zal somtijds het zelfde woord gebezigd vinden, aan de einden van twee regels die op makkaanderen moesten rijmen. Dus zal men vinden, dat *leest op leest; dood op dood; sprak op sprak; liefde op liefde; genade op genade* rijmen. — Een ORBILIUS ANTIBARBARUS niet slechts,
Die, wijl de letters 't woord en woorden zaken maken,
Eerst om de letters denkt en eindlijk om de zaken.

gelijk zeker Dichter van onzen tijd, die evenwel vrij wat vroeger om de zaken dan om de letters denkt, onlangs van hem zei: (*) zoodanig een niet slegts, maar zelfs vele anderen, bij welke de gestrengste rijmwetten in diepen eerbied zijn, zullen zich daar aan stooten: maar kan men zich niet volkomen met het hoogd. oorspronkelijk verdedigen, daar dezelfde bijzonderheid in het rijm ook aldaar gevonden wordt? Of waarom zou men in het nederduitsch niet mogen nadoen, wat een GELLERT, een KLOPSTOCK, een CRAMER, een LAVATER, in het hoogduitsch ons hebben voorgedaan? Men kon denken, dat het onderscheid van taal in dezen eene groote verandering make: doch daar op zou men dan, op dezelfde wijze als waarop des uitgevers vriend VAN ALPHEN zijne rijmlooze ver-

(*) De Heer PIETER VAN BRAAM, in de Proeven van Poëtische Mengelstoffen, uitgegeven door het Haagsche Konstgenootschap, Kunstliefde spaart geen vlijt, 5de Deel, bl. 186.

verzen verdedigt (†), kunnen antwoorden, en zeggen: voor noch geen vijftig jaren maakte, in Duitschland, een vers, met deze soort van rijmen, het zelfde opzien, als tegenwoordig bij ons. Elk vond het vreemd en veroordeelde het. Thans lezen de Duitschers bijkans meer van deze soort van verzen, dan zulken, die naar de hollandsche gestrengte rijmwetten gerijmd zijn.

Doch het is geen gezag alleen, waarop de uitgever deze wijze van rijmen heeft nagevolgd. Soms is het herhalen van het zelfde woord, op de einden van twee regels, die op malkander moesten rijmen, een uitnuntende kunstgreep, die den nadruk ongemeen vermeerdert en soms sterk aandoet. De reden is gemakkelijk te vatten; daar men het woord, 't welk men wil, dat boven allen sterk gelden zal, nergens plaatfen kan, daar het met zoo veel kracht ge-
* 5 hoord

(†) Zie zijne Gedichten en Overdenkingen, in het Voorbericht, bl. xv.

hoord wordt, als aan de einden van de regels. Zie
dit voorbeeld:

Ja Jezus leeft. Veel duizend harten
Gevoelden, in de bangste snarten,
Den hoogen troost dat Jezus leeft,
In heeten strijd met boezemzonden,
In bangen doodstrijd, ondervonden
Veel duizend harten, dat hij leeft.

Het was zeer licht geweest, het rijmwoord van den
5den of van den 6den regel te veranderen: maar zou-
men voor de groote zaak waarop hier alles aankomt,
en die door de woorden, *Jezus leeft* uitgedrukt is,
eene andere plaats hebben kunnen vinden, waar dezel-
ve zoo sterk zouden geklonken hebben, als op de
einden van twee regels, waar men anders gewoon is
op het klinken van het rijm naaukeurigt te letten.—
Op eene andere plaats zal men vinden:

'k Zal

'k Zal mijn vertrouwen
 Dan steeds op u bouwen;
 Nooit onheil vreezen;
 Nooit vermetel wezen;
 U staag indachtig,
 Roemen, God is *magtig*,
 God alleen *magtig*.

Die gene, wiens gevoeligheid voor het schoone deze wijze van rijmen in zulke of soortgelijke gevallen, zonder verdere aanwijzing, niet van zelfs goedkeurt, die zal best doen, zoo hij andere poëtische schriften leest, in welke zelfs de allerge strengste wetten van het rijm, met de grootste omzichtigheid, zijn waargenomen.

Men heeft den uitgever over vertaalzucht berispt, en hem gevraagd, waarom hij niet liever zelf oorspronkelijke geestelijke liederen opstelde, met bijvoeging van het gunstig oordeel over zijne gave van dichten, dat hij beter in voordbrengfelen van zijn eigen vernuft, dan in deze vertalingen slagen zoude.

In-

Indien hij zelf zoo voordeeftig van zijne eigen opstellen geoordeeld had, zou hij zeker niet vertaald, maar liever zelve opgesteld hebben. Nu meende hij, dat dit het beste middel voor hem ware, om zijne ledige uren, tot eenig nuttig einde te befteden, en hij bidt God, dat hij het lezen van dit boekje tot zulke einden gelieve te zegenen! Ondertuffchen is het niet onwaarfchijnlijk, dat hij, wanneer de Hemel hem leven, tijd en dichtluim gelieft te fchenken, naderhand eenige oorspronkelijke liederen zal uitgeven, gelijk hij met het een en ander liedeken van eigen opstel, dat hij in dit werkje heeft ingevoegd, daar van vooraf de proeve heeft willen nemen. Hem is geen ander vak in de Dichtkunft bekend, waar aan hij zijn natuurgaafje zoo gaarn zou willen befteden. Tot het opstellen van liederen is een onuitputbare voorraad van onderwerpen en ftoffen. Een enkel geestig gedacht, bij het lezen van Gods woord; bij het befchouwen van de werken der natuur, of van de wegen van Gods Voorzienigheid; of bij het waarnemen van ons eigen

har-

harte, ingevallen, maakt, wanneer ze levendig en zinnelijk voorgesteld en, met genoegzame kunst, tot eenig bepaald oogmerk, is aangewend, aanstonds een gezang uit, dat bekoren en stichten kan. Men kan zich daartoe, van zoo veel onderscheiden wendingen en wijzen van behandeling, bedienen, als men maar kan uitdenken; en men heeft ook van de muziek, zoo zij met oordeel en smaak op de liederen, die men vervaardigt wordt toegepast, zeer veel hulp, in de verfraaijing der gedachten en in het verwerven van indruk op den menschlijken geest, te hopen. De ouder en later Dichters, van bijna ieder bijzonder volk, hebben altoos wel genoeg geweten, welk een bevallig taak zich een Dichter uitkiest, die zijn vernuft aan het opstellen van liederen toewijdt, en daar van komt het, dat men, in hunne werken, alomme zoo veel gezangen, op allerlei onderwerpen, aantreft. Jammer is het maar, dat zo velen van de grootste vernuften, althans onder de Nederlanders, zich zoo weinig in het dichten van geestlijke oden ge-

geoeffend hebben ; daar de onderwerpen van den Gods- dienst, zelfs met een dichtkundig oog beschoud, hun, zoo veel beter dan eenig ander soort van zaken, gelegenheid aanbieden, om hunne dichtertlijke talenten te doen schitteren, en daar de nuttigheden, die zij op zulke kunst oefeningen zoo billijk hopen mogen, zoo bij uitnemendheid groot zijn.

De uitgever kan zich bij deze gelegenheid niet onthouden, om, op het gezag en met het uitdrukkelijk ver- hof van den beroemden Utrechtschen Hoogleeraar BON- NET, eene anecdote te verhalen, betreffende den wereld- vermaarden WESSELING, deszelfs Schoonvader. Deze groote Man, die zeker zoo veel wist, van de alom- geprezene schriften van de voornaamste Mannen, uit de oudheid, als iemand anders, en mogelijk meer; lag op zijn sterfbedde en was kort bij zijn einde. En wat denkt men wel, dat dezen geleerden en oordeel- kundigen kenner, dezen onvergelykelijken kunstrecht- ter van schoone schriften, in die gedachte oogenblik- ken, uit al den onafmeetbaren voorraad van zijne kun-

kundigheden, tot aangenaamheid en vertroosting verstrekt hebbe? Hij repte noch van PINDARUS, noch van HORATIUS, noch van eenigen ouden of later oden-dichter, hoe beroemd die ook wezen mogt, één woord: en toen hem alle andere dingen, die anders het vermaak van wijze en geleerde menschen plegen te zijn, ontvallen waren, toen vond hij alle zijne vertroosting in — een eenvoudige, zeer verouderd hoogduitsch liedeken van NIKOLAAS HERMAN, 't welk begint:

Wann mein stündlein vorbanden ist.

't Is het zelfde liedeken, waar van de vertaling, volgens de verbeteringen van den Heere SCHMIDT, op de 1ste bladzij van deze proeven te vinden is. Zelfs geen slijve woordvoegingen, geen ongemeen harde samentrekkingen of uitlatingen waren hem tot eenigen hinder. Hij smaakte alle de zoetheid en vertroosting van de heuglijke waarheden, die in dat gezang, op eene wel verouderde, maar evenwel zeer bevallige en innemende wijze, worden voorgedragen. Hij zei het

uit

uit zijn geheugen op, en bijna van elk bemoedigend woord, dat er in voorkomt, scheen hij al de kracht te gevoelen: en toen hij kwam aan het begin van het 3de vers,

Icb bin ein glied an deinem leib,

Des tröst ich mich von berten:

toen scheen hij geheel en al verrukking en in't genot van dezen troost verliet hij het aardfche.— Een geval van dezelfde natuur, betrekkelijk tot het sterfbedde van wijlend den braven Utrechtschen Godgeleerden VOGET, verhaalt de Heer Vos in zijne lijkreden op denzelfen; alwaar men met aandoening lezen zal de zielvertroostende kracht van een eenvoudig hoogduitsch liedje, op het hart van dien geleerden Man, in zijne jongste-oogenblikken.

Van zoo veel vertroostend vermogen zijn de waarheden van het Christendom, zelfs voor groote en geleerde Mannen, en zoogefchikt zijn welopgestelde geestelijke gezangen om die waarheden, recht van pas en met levendigen nadruk te herinneren. SCALIGER zeide, hij

mocht

mogt liever maker van zekere Ode van HORATIUS dan Koning van Arragon wezen: maar van geestlijke liederen, die tot zulke nuttige gebruiken dienen kunnen, hoe eenvoudig ook en hoe veracht zij bij zeker foort van lieden, die meenen dat zij zeer wijs zijn, wezen mogen, zou men met GELLERT liever de maker willen wezen, dan van alle de oden van PINDARUS en van HORATIUS (*)

Mogten deze en dergelijke voorbeelden den ijver van onze Dichters opwekken, om tot aangenaamheid en troost van ware Christenen te dichten, en zich daartoe vooral tot oden en liederen te bepalen, als die, boven alle andere foort van dichtstukken, zoo veel vooruit hebben. Zoo het iemand hunner ooit gebeuren mogt, eenen lijdenden broeder onder het dragen van zijn kruis, of eene bezwaarde ziele in de hachlijke doodsuur tot blijdschap en bemoediging te verstrekken; wat grooter loon zou hij immer op zinnen

(*) Zie GELLERT *Geistliche Oden und Lieder*, in de *Vorrede*, bl. v.

nen arbeid kunnen wenschen? — Inzonderheid ware het wenschlijk, dat zulken onder onze jonge Dichters, wier lettervruchten bewijzen zijn, dat zij de voetsporen der eenvoudige natuur alomme opzoeken en die pogen na te volgen, zich vroegtijdig op het dichten van geestrijke liederen begonden toe te leggen. Want ook deze hebbelijkheid moet zich door oefening volmaaken.

Al te zeer is deze voorreden onder het schrijven uitgedragen. De uitgever heeft er niets meer bij te voegen, dan een verzoek om verchooning voor eenige ingeslopen drukfouten, onder welke de volgende den zin storen: bl. 19. reg. 13 *zal*, lees: *zal ik*. bl. 52. r. 9 *U*, l. *mijn*. bl. 78. r. 22 *doop* l. *dood*. bl. 86. f. 10 *treden* l. *steden*. e. z. v.

VERTROUWEN

IN DEN

D O O D.

Ga 'k eens, bij 't vallen van mijn lot,
Den weg des doods in vrede,
Zoo gaat gij zelf, mijn Heer en God,
Met uw genade mede!
Zijt gij mijn toevlucht steeds geweest:
Ook nu beveel ik U mijn geest:
Gij zult hem wel bewaren!

't Is waar, mijn schuld is veel en groot,
Maar dat doet mij niet sagen,
Al wacht ik, in den laatsten nood,
Noch veel gewetenlagen;
Aan uw en dood zal mijn gemoed,
En aan uw Godlijk offerbloed,
Met zoete vreugd gedenken.

A

Ik

Ik ben uw lid, gij zijt mijn hoofd:
 Noch engel, dood noch leven,
 Niets dat mij ooit mijn Heiland rooft:
 Gij hebt me uw woord gegeven!
 Al sterf ik nu, ik sterf den Heer;
 Gij zelf hebt mij het leven weer,
 Door uwen dood, verworven.

Om dat gij uit het graf verreeft,
 Zal ik ook eens verrijzen;
 En, waar gij mij een erfdeel weeft,
 Verheerlijkt u prijzen.
 Dan kom ik bij U, in uw rijk,
 En leef met u onsterfelijk;
 Daar op ontslap ik blijde.

Waar is uw prikkel dan, o graf?
 Waar dan uw roof, o zonden?
 Hier leg ik mijne wapens af,
 Na zoo veel strijd en wonden!
 En is mijn doodslaap eens volbragt,
 Zo wekt gij mij, door uwe kracht,
 O Jezus, voor den Hemel!

D E

ALOMTEGENWOORDIGE

G O D.

O alomtegenwoordig Heer,
Gij ziet me alom waar ik me ook keer;
 Offchoon zelfs 't morgenkrieken,
Aan 't allerafgelegenst meir,
 Mij bracht, op snelle wicken.

Zoo ik ten hoogen hemel vloog,
Of mij de ruime starrenboog,
 Ter schuilplaats kon verftrekken;
Daar stelt gij mij voor ieders oog,
 En fchand moet mij bedekken.

A 2

Daal-

Daalde ik , voor uwe gramfchap , af,
 In 't huis der donkerheid , het graf;
 Ook daar kwaamt gij mij tegen:
 Ook daar zwaait Gij uw rechterftaf,
 Langs fchrikkelijke wegen.

Hij is alom , die 't al vermag:
 O vreeselijke donderflag,
 Om zondaars te verbazen!
 Zij duchtten nimmer kwaden dag,
 Nu fiddren zij , die dwazen !

De Heer verzelt ons aan elk oord!
 Hij , 't heiligt aller wezens , hoort,
 Wat overleg wij maken,
 Als we-in den nacht , wen niemand floort,
 Met fnoode duivlen waken !

Wij dwazen hadden wel gedacht,
 Dat gij ons zoudt , o middernacht!
 Met zwarte vleuglen dekken :
 Vergeeffch ! God houdt om ons de wacht,
 Met al wat fchrik kan wekken.

Nooit

Nooit is des harten booze raad ,
Nooit, zondaar, nooit één snoode daad ,
Zijn alziend oog ontronnen.
Hij kent het pad, hij kent den staat,
Der stofkens en der zonnen.

Treed, Heer! niet met ons in 't gericht,
Wanneer wij, tegen onzen plicht,
Zoo duur bezworen, handlen!
Ach, laat ons, voor uw aangezicht,
In diepen eerbied wandlen.

Dat nimmer iets uw oog ontvliedt,
Wat is, of was, of ooit gefchiedt,
Maakt mij geruft en blijde:
Een God, die alles weet en ziet,
Die weet ook wat ik lijde!

J E Z U S

L E V E N.

Ja, amen! Jezus is in 't leven:
Zijn hoogen naam alle eer te geven
Moet U nu ernst, o ziele, zijn!
Mijn Heiland, aan het kruis gestorven,
Heeft leven uit den dood verworven:
God en eene eeuwigheid is mijn!

Ik zal hem met aanbidding eeren:
Hem nooit door twijfling meer onteeren;
Hij leeft, en ik leve eindeloos.
Hij leeft, o hooge zieleruste!
Hij leeft, wat mij nu ooit geluste,
Verricht ik in zijn naam altoos.

O ja,

O ja, gij leeft, gij ziet mijn hopen,
Mijn hart, mijn doen, ligt voor u open.

't Is eeuwig waar wat gij belooft:
'k Geloof uw woord: dat zal geschieden!
Hier ben ik, Heer, wil maar gebiedent!
Ik zie voordaan op U, mijn hoofd.

Ja Jezus leeft, hem wil ik leven;
Aan hem geheel mij overgeven.

Een schrik zij me al wat hem mish Haag.
Mij moet, wat hij niet deed voor dezen,
Wat hij verbiedt een helle wezen,
Schoon ieder een er roem op draag.

Vergeeffsch moet alles mij bespotten,
Laat af de hel zelfs famenrotten,

U kies ik eeuwig voor mijn Heer.
Gij, gij, mijn Jezus, woont hier boven;
'k Blijf, vast als Zions berg, gelooven:
Geen worm in 't stof, die U daar deer.

Ja Jezus leeft, dat voelt mijn harte,
Zoo 'k hem geloovig zoek in smarte,

Het graf besluit hem langer niet.
Hoe meer ik hem aanbidde eere,
En zijne liefde in 't hart vermeere,
Hoe meer hij op mij nederziet.

Ja , Jezus leeft , veel duizend harten
Gevoelden , in de bangste smarten ,
Den hoogen troost dat Jezus leeft.
In heeten strijd met boezemzonden ,
In bangen doodstrijd , ondervonden
Veel duizend harten , dat hij leeft.

Gij leeft , o Jezus ! welk verblijden !
Wat zielverkwikking als wij lijden !
Wat zoete troost in alle pijn !
Gij leeft , gij leeft , en , in den hoogen ,
Aanschouw ik U , met dees mijn oogen ,
Als we eens met U onsterflijk zijn.

GODS

G O D S

MAGT EN WIJSHEID.

God, groot van raad,
Groot zonder maat,
Uw krachten zijn de hoofdbron aller krachten,
Hoe schoon deze aard
Die openbaart,
Zij doet ons slechts haar eerst begin betrachten,

Zoo 'k, heinde en veer,
Al 't scheppenheir
Doorvloog, en zelfs uw laatste zon zag pralen,
Ik vond aldaar
Geen plaatsje, waar
Gij zelf niet zijt, noch van uw magt de palen.

Al wat ge schiept ,
Wat ge immer riept ,
Of roepen zult, wat mensch die 't al bereken !
En was 't dat gij
Noch meer daar bij
Verwekken woudt, geen kracht zou u ontbreken.

Die bronwel vloeit
Dus onvermoeid,
Maar was nooit leeg, en zal nooit ledig wezen.
Spreek maar een woord,
En zij vloeit voort,
In werelden, op nieuw uit niet gerezen.

Doch uwe hand
Brenge niet tot stand,
Dan 't geen gij wilt: gij wilt u goed bewijzen.
Dat leere mij,
U, vrij en blij,
Ook voor al 't geen dat gij niet doet, te prijzen.

♦♦

GELATENHEID.

O Christen, wapen u tot strijden!
Want elke morgen dreigt u smart.
Bereid u om die smart te lijden,
Met een gedweeg, gelaten hart:
En toon, hoe vreemd dit andren schijn,
Dat ware Christnen helden zijn.

Op aarde is ons dees tijd gegeven,
Opdat men zich beproeven moog:
Bereid u, in dit korte leven,
Voor 't eeuwig leven hier om hoog.
Hier is des Christens vreemdlingstand:
Hier boven is zijn vaderland.

D28

Dat droefheid nooit uw hart vertere;
 Streck nimmer 't naar verdriet ten roof:
 Maar draag gewillig, God ter eere,
 De zwaarste smarten, door 't geloof.
 Beloont eene eeuwigheid u niet,
 Voor al uw kommer en verdriet!

Schreit gij, gedrukt door zware pijnen,
 Of kwelt uw lijf een veege smart;
 God helpt ter rechter tijd de zijnen,
 Zijn hulp vertroost ook eens uw hart.
 Uw Vader mint u, t'allen tijd,
 Ook als hij u beproeft in strijd.

Moet gij hier smaad en laster lijden,
 En hoont men u hier, zonder schuld,
 Win hen die uw geluk benijden,
 Door ware deugd en taai geduld.
 Verdroeg uw Heiland, 's Vaders Zoon,
 Ook niet zagtmoedig smaad en hoop?

Beweent gij uw verstorven magen,
 Of goedren van 't geluk of 't hart;
 Gij zijt een mensch, dus moogt ge klagen,
 Maar nimmer morren in uw smart.
 Zeg des, met Job, Gods naam ter eer,
 God gaf; God nam; lof zij den Heer!

Uw

Uw vriend -- uw Gade zaagt gij sterven --
Gij treurt: -- maar zeg, in uw verdriet,
Mag ik Gods bijzijn maar verwerven,
Ik vraag naar aard of hemel niet!
Al neigt de wereld zelfs ten val,
De Christen staat kloekmoedig pal.

Eens wordt ge, o ziel! na weinig lijden,
Door deze noodiging verheugt:
„ Ga in tot storeloos verblijden,
„ Na moeite en strijd, in vrede en vreugd.
„ Kom en ontvang, voor 's Vaders troon,
„ Des overwinnaars eerekroon.

HART-

HARTSTERKING

I N

ZWARE DUISTERNIS,

Kampen, worstlen, bidden, waken,
Om tot licht en troost te raken,
Is nu, bange ziel! uw plicht.
Kracht wil Jezus zwakken leenen.
Hen door 't aaklig donker henen,
Brengeu in het vrolijk licht.

Bij de hand zal hij u leiden,
Schijnt gij heel van hem gescheiden,
Geef op zijn beloften acht.
Bid! houd dapper aan met strijden!
Ras zal zich uw hart verblijden;
Ras omringt u licht en kracht.

Ras

Ras verschijnt hij u met luister.
Hoop, volhard, geloof in 't duister.

Nooit berouwt hem zijne keur.
Al zijn daën zijn liefdewerken,
Hij wil uw geloof dus sterken;
Vreugd rijft ras uit uw getreur.

Wil aan 't stof uw oog onttrekken,
Wil het rug- noch zijwaards strekken,
Sla 't op God, op hem alleen.
Wil naar Jezus, in de ellenden,
Oog en hart en handen wenden;
Tot hij vreugd geeft voor geweent.

Waart gij immer heel bedolven,
Door des jammers holle golven,
Altoos heeft hij u gered.
Nooit ontbreekt zijn arm vermogen.
Wie vond ooit de hoop bedrogen,
Die hij had op God gezet?

Schik u voor hem in 't verborgen,
Ga en schud uw angsten, zorgen,
Uit in 't Godlijk vadershart:
Blijft u 't recht gevoel ontbreken,
't Schreien zelfs, zoo wel als 't spreken;
Klaag hem zwijgend uwe smart,
't Zwij-

't Zwiigen zelfs zal, in Gods oogcn,
Meer noch dan 't gebed vermoeten;
Denk aan zijn gegeven woord;
Denk dat Jezus, met gebeden,
Bij God voor U in wil treden,
Dat Hij altoos wordt verhoord.

Daarom zal mijn hart niet fagen,
'k Zal mij voor Gods aanschijn wagen,
Kom ik om zoo kom ik om :
Maar dat heb ik niet te vreezen,
Troost wil hij bedroefden wezen,
Hij brengt slechts geveinsden om.

HOOGERE

UITZICHTEN.

Ijdie schoonheen van deze aarde,
Wat uw glans ook schijnen moog,
Nochtans hebt gij geene waarde;
Zijtge afschuwlijk in mijn oog!
’k Wil u graag ten besten laten,
Allen die hun welzijn haten.
Ik veracht u: mijn gemoed
Hijgt en haakt naar beter goed.

Schatten, die geen dieven stelen;
Schatten van een waar genot:
Eer, daar niemand in zal deelen,
Die niet heilig is als God:
Reine lusten, zielvermaken,
Die altoos naar meer doen haken,
Schoon men nooit haar eind voorziet,
Minder goed begeer ik niet.

B

Zou

Zou mij dit de wereld geven?

Haar vermaak, haar goed, haar eer,
Daar de dwazen hier naar streven,

Nietig stof zijn ze en niets meer!
Voor den troon van God hier boven,
In het zalig hof der hoven,
Mijn gezegend vaderland,
Heeft mijn ziel veel beter pand!

Ach, hoe zwaar valt mij het zwerven,

Door dees dorre wildernis,
Waar het leven stadig sterven,
't Beste moeite en jammer is!
Mocht het oogenblik eens dagen,
Dat mijn zuchten, kermen, klagen,
Dees gelukkige uitkomst had,
Dat ik gaan mogt tot mijn schat.

Maaiers, die het ijvrig zwoegen

En de heete zon vermoeit,
Zingen vrolijk, van genoegens,
Als de dag ten avond spoeit:
Nog veel blijder zou ik zingen,
Na zoo veel bekommeringen,
Zoo ik van mijns levens dag
Eens den blijden avond zag.

Hoe

Hoe gereed zou ik mij vinden!

Aan dees woonplaats van verdriet,
 Zou geen ding mij 't harte blinden,
 Zelfs mijn lieffte halsvriend niet.
 Al de goedren van deze aarde,
 Zijn een beusling, zonder waarde,
 Bij de groote zaligheid,
 Voor mij hier om hoog bereid.

Beeld der moeden, die nu rusten,
 Dood, naar wien ik hijg en haak,
 Breng me eens eindlijk aan de kusten
 Van geluk en waar vermaak!
 Ja daar zal eens verschijnen,
 Serafijnen, Cherubijnen,
 Wenschen, in hun blijden drom,
 Mij eens vrolijk wellekom.

Maar die heugelijke stonden
 Breken, hoe ik wensch, niet aan.
 'k Ben en blijf met zwakheen, zonden,
 Jammren en verdriet belaën.
 Zwijg mijn ziel! — Gods wijze wegen
 Zijn zijn volk altoos ten zegen:
 Dat ik hier nog zwerf en kwijn,
 Moet mij ook dus nuttig zijn.

Heer volbreng uw welbehagen ,
Doe mij 't geen gij oorbaar vindt!
'k Zal den last met blijdfchap dragen,
Dien gij op mijn fchouders bindt.
Leer mij lijf en ziel en leven ,
Heel in uwe handen geven,
En bepaal geftaag mijn oog,
Op mijn zalig lot omhoog.

D 2

GOEDE HERDER.

Wat zorgt gij, ziel? wil u te vrede stellen?
Want God, mijn Herder, is getrouw,
Die, schoon mij ook geen zorgen kwellen,
Mij nooit vergeten zou.

Hij weidt mijn ziel op dichtbegaasde gronden,
Waar 't ruischend beekje d'oevers kufcht,
En brengt me, in vochtige avondstonden,
In veiligheid te rust.

Hij houdt niet op mij lieflijk te beschermen
In schaduw, voor den zonnegloed,
En in zijn zachten schoot en armen,
Als 't lociend onweer woedt.

B 3

Ook

Ook als ik zwerf, door akelige streken,
Door woud, of barre woestenij;
Ik heb geen vrees! wat zou me ontbreken?
Hij zelf gaat aan mijn zij.

Ik zie reeds, hoe mijn vriend, vol mededogen,
Mij eenen rijken diſch bereidt,
Voor mijner fellen hatren oogen,
En trots hun bitterheid.

Zij zien hoe God mij helpt, hoe hij mij hoedt van boven,
Hoe ijdel is nu al hun kracht!
Wie zou mij ooit een goed ontrooven
Door God mij toegedacht?

Maar ik zal God mijn dankbaarheid doen blijken,
Ik maak op mijnen Herder ſtaat.
En mijne hoop zal nooit bezwijken,
Schoon alles mij verlaat.

D E

A L W E T E N D E

G O D.

Waar zijn de wijzen, die mij zeggen
Al 't geen de hooge Godheid kent?
Wat sterfing weet mij uit te leggen,
Waar zijn verstand begint en endt?
Hem, in 't onnaakbaar licht gezeten,
Heeft nimmer menschenoog gezien.
Hoe is zijn naam? zoudt gij hem weten?
Wat eindig scheepsel noemt mij dien?

Zoo ik als God de starrenheiren;
Elk deeltje van het licht der zon;
Elk zandje aan de oevers van de meiren,
Van hunnen oorsprong tellen kon,
Zoo zou ik mogelijk wijzer wezen,
Dan immer mensch of engel wordt:
Maar 'k schoot bij u, alwetend Wezen!
Noch onbegrijpelijk veel te kort!

B 4

Uwa

Uwe alziende oogen, Heer, doorloopen
 't Heelal, hoe groot, hoe uitgebreid.
 Voor u ligt ieder scheffel open,
 En ieder punt van de eeuwigheid.
 O Gij die 't al weet op te noemen,
 Wat was, wat is, wat worden zal,
 Wie kan naar eisch uw kennis roemen!
 Uw groot verstand heeft geen getal!

Ja, u bewondren, u vertrouwen,
 Is 't eerst dat mij uw wet gebiedt,
 Met eerbied mag ik u beschouwen:
 Maar u begrijpen kan ik niet.
 Naar 't heerlijk licht van uwe woning
 Vorfch ik, met onverzaadbren lust,
 Dit zietge, en brengt, mij tot belooning,
 Met wijsheid mijne ziel in rust.

Die wijsheid waarschuwt mij voor 't kwade,
 Voor zelfsbedrog en huichlarij,
 Ik denk, Gods oogen slaan mij gade,
 Hoe diepverborgen ik ook zij.
 Voor hem kan mij geen afgrond dekken,
 Geen valsche schijn bedriegt zijn oog,
 Hij zou mij zelfs ten leidsman strekken,
 Schoon ik dit wereldrond ontvloog.

Wie

Wie kan zijn eigen hart vertrouwen,
Zijn hart zoo vol arglistigheid,
Wil gij het, Heer, geheel doorschouwen,
Daar 't voor u naakt en open leit.
Trest gij mij aan op booze wegen,
Zoo leid mij op de rechte baan,
En laat mij in het eind den zegen,
Van deugd en godsvrucht niet ontfaan.

OPWEKKING

TOT

VERTROUWEN OP GOD.

Zou ik mijn vertrouwen,
Heer! op u niet bouwen,
Schoon gij mijn harte
Proeft, door leed en smarte,
Schoon gij mijn klachten,
Hijgen, hopen, wachten
Schijnt te verachten?

Zou ik uw wegen,
God van heil en zegen!
Als onrecht doemen;
U onmagtig noemen:
Zoo niet de pijnen,
Daar ik aan moet kwijnen,
Spoedig verdwijnen?

Wat

Wat ons kan deren
Weet ge altoos te weren:
Schoon we op uw werken,
Noch hun doelwit, merken;
Schoon wij, vermeten
Op ons heil, vergeten
U dank te weten.

Nu durf ik droomen,
Niets sta mij te schroomen,
Straks krimpt mijn harte,
Voor de minste smarte,
Vol snood vermoeden:
God wil mij niet hoeden,
God kan niet hoeden!

Dus zijn wij, dwazen!
Slap of opgeblazen:
't Zij uwe stralen
Gunstrijk op ons dalen;
't Zij bange stonden
Ons, om onze zonden,
Uw wraak verkonden!

Heer

Heer, uw genade
Hoed mij voor dit kwade!
Leef ik voorspoedig,
Maak mij dan ootmoedig!
Doen droeve dagen
Mij weemoedig klagen,
Laat mij nooit sagen!

'k Zal mijn vertrouwen
Dan steeds op u bouwen;
Nooit onheil vreezen;
Nooit vernietel wezen;
U staag indachtig,
Roemen, God is magtig,
God alleen magtig!

LOFZANG.

't **H**eelel, o Heer! let op uw wenken:
Wat zijn wij, dat ge aan ons wilt denken,
Dat ge ons bezoekt, uit 's hemels hof?
Wij, arme wormen uit het stot,
Wat zijn wij, dat ge aan ons wilt denken?

Ja van den dood bragt gij mij weder.
Mijn ziel, bemin uw Helper teder,
Hij droeg des menschen schuld --- ja hij,
Hij leefde, leed en stierf voor mij!
Mijn ziel, bemin uw helper teder!

Heer!

Heer! laat uw woord mij onderwijzen!
In eeuwigheid zal ik u prijzen!
Geleid mij op de rechte baan,
En neem mijn ziel genadig aan:
In eeuwigheid zal ik u prijzen!

Ik bad; God hoorde mijn begeren!
In vreugd wou hij mijn smert verkeeren!
Wanneer men raad, nog uitkomst ziet,
Verlaat de Heer de zijnen niet:
Hij zal mijn smert in vreugd verkeeren!

Gena, zoo 'k ooit uit zwakheid viele!
U prijft, u looft, o Heer! mijn ziele!
Zelfs in de schaduw van den dood,
Zijt gij mijn trouwe reisgenoot:
U prijft, u looft, o Heer! mijn ziele!

DE
ZEGE
DER
GELOOVIGEN.

Niet slechts strijden -- overwinnen
Moet men om de levenskroon!
Hachelijk valt wel 't beginnen,
Maar wat staat de zege schoon!
Dees behaalt alleen een heilig;
Hij alleen denkt, blijde en veilig,
In het eind, aan 't bitter leed,
Daar zijn bange ziel mee streed.

Welk een kostlijke eerkroon wonnen
Uw getrouwe martelaars.
'k Heb nooit zulk een strijd begonnen,
Nooit een strijd, zoo vol gevaars.
Neen! dien zal ik nimmer strijden.
Gij vergunt ons beter tijden.
Uwe kerk, door u behoed,
Stroomt niet meer van Christenbloed.

Over-

Overwonnen , overwonnen

Hebt gij , Heer ! den bangsten nood ,
Stroomen bloeds , tot een geronnen ;
Aaklig doodzweet -- ja den dood !
Zulk een kelk hebt gij gedronken
Maar hoe diep ge ook laagt verzonken ,
Onder 't bitterst zielverdriet ,
Noch bezweekt ge , o Godmensch ! niet .

Wat kan 't vlugst verstand hier baten ?

Wie vat een geheim zo diep ?
God , zijn God had hem verlaten ,
Toen hij naar om bijstand riep .
Noch verwon hij zijn vijanden .
Ga , mijn geest , in 's vaders handen ,
Riep hij ! in den bangsten nacht
Riep hij noch : het is volbragt !

Wat is 't lijden hier beneden ,

Bij mijns Heilands zwaren nood ?
Wat is 't , bij de zaligheden ,
Mij verworven door zijn dood ?
Noch volg ik uw spoor met beven .
Gun mij moedig voord te streven
Midden door mijn ramp en leed ,
Heer ! die zelf eens voor mij streedt .

* * *

JEZUS

J E Z U S

H E M E L V A A R T.

Verblijd u, ziel, dewijl uw Heer,
Ten hemel voer, met eeuwige eer,
De Dood- en Helverwinnaar.
Een wolk ontvoert hem aan het stof,
En aanstonds juicht al 't hemelhof;
- Lof zij u, Menschenminnaar !

Des hemels Heer, des menschen Zoon,
Wordt, van zijn Vader, in zijn troon,
Zeegvierend opgenomen.
De serafsstem, de cherubstem,
Zij allen roemen, loven hem,
Hem prijzen alle vromen.

O wat eenstemmig lofgeluid
Roept hem voor eeuwig koning uit!
Hoe davren alle troonen!
„ De Godmensch komt, wat vrolijkheid!
„ Hij komt, bekleed met majesteit,
„ Om eeuwig hier te wonen.”

Voor hem knielt ieder engel neêr,
En roept; Messias, onze Heer.
Geeft menschen engelenwaarde.
Hij heeft het grootste werk volbragt.
Zijne is de wijsheid en de kracht,
In hemel en op aarde.

Hoe heerlijk zijt ge, o Heer, mijn God!
Ik deel in uw gezegend lot.
Voor mij voert gij ten hemel.
Gij, Priester treedt (wat zondaarsmin!)
Uw heiligdom ook voor mij in:
U volge ik in den hemel.

O Heer, die starren, zee en aard,
Almagtig schiept, getrouw bewaart,
O Heer, door wien wij leven.
Zoo lang ik hier nog zwoeg in 't stof,
Zal zich mijn hart, naar 't hemelhof,
Van 't stof tot u, begeben.

Ont-

Ontruk mijn ziel, door 's geestes kracht,
Die 't alles werkt, daar 't al op wagt,
Aan 't aardfch, waar 't aan blijft hangen!
Laat mij, van uw en hoogen troon,
O Zoon des vaders, 's menschen Zoon,
Tot strijden kracht ontvangen.

Die voor mij gaan wilde in den dood,
Gedenkt mij ook in allen nood:
Laat mij dit altoos weten.
Gij kunt, schoon gij hier boven woont
En 't engelenheir uw grootheid toont,
Mij, aardworm, nooit vergeten.

Ben ik aan 't eind van strijd en kruis,
Zoo haal mij in uw hemel t'huis,
Dat ik u daar vereere,
En, in 't verblijf, voor mij bereid,
Van eeuwigheid tot eeuwigheid,
Voor uw en troon verkeere.

Verblijd U, ziel! dewijl uw Heer
Ten hemel voer, met eeuwige eer,
De Dood- en Helverwinnaar.
Zing hem, gelijk men zong omhoog,
Toen hij van de aard ten hemel vloog,
Lof zij U, Menschenwinnaar.

OPWEKKING

TOT

G O D S L O F.

Vrolijk wil ik, Heer, u prijzen,
God die roem en blijdschap stelt,
In de grootste gunstbewijzen,
Bron van heil, die eeuwig welt,
Eenige fontein van vreugd,
Vader van genade en zegen,
Schepper, Heer, die allerwegen,
Al het geen gij schiept verheugt,
U wensche ik, zoo lang mij de ziele zal leven,
Met vrolijke liederen, eere te geven.

O wat

O wat is 't mij blij te moede,
 Als ik Gode een lofied zing;
 Als ik stil herdenk al 't goede,
 Dat ik van uw hand ontving!
 Welk een vreugd voel ik mij heel,
 Door het hart en de aders woelen,
 Mag ik, VADER, U gevoelen,
 Die mij schonkt uw Zoon ten deel!

De ziel, naauw in staat om die blijdschap te dragen,
 Wenscht dan, vol verrukking, van 't lijf zich ontlagen.

Vader, groote Vader, boven
 Alle lofspraak wijd verhoogd,
 Ach mogt ik U beter loven,
 Dan 't mijn groot gebrek gedooft!
 Ach ik kan, in 't aardfch verdriet,
 Niet naar eifch U dankbewijzen,
 Noch zal U mijn lofzang prijzen,
 Mangelt mij 't gevoel maar niet.

Loof daarom den Heer, met de hemelfche chooren,
 O ziele, de Heer zal u gunftig verhooren.

O wat heeft die vreugd een waarde!
Dankend naar omhoog te zien!
Met het aangezicht op de aarde,
God, de LIEFDE, lof te bien!
Ziel, o ziel, ei spoed u vaak,
Uit dit ongestuim gewemel,
Waar, in 't cenzaam, u de hemel
Proeven gunt van zijn vermaak!
O zalig, reeds zalig ben ik in dit leven,
Wijl God mij vergunt, tot zijne eere te leven.

DANK

D A N K

V O O R M I J N

L I J D E N.

Zalig ben ik uit genade,
En dat ben ik niet door mij,
'k Zat gebogen onder 't kwade,
Maar Gods bijstand maakt mij vrij.
O wat valt zijn jok mij zagt,
Heeft het waar geloof maar kracht.

Ik bezweek, verscheiden keeren,
Doch hij heeft mijn gang geschoort.
Eeren zult gij, hem nog eeren,
Dus vertroofste mij zijn woord;
Eeren, voor uw leed en strijd,
Noch in dezen vreemdlingstijd.

C 4

Ach

Ach, zijn lieflijk woord is waarheid!
Als een droom is nu mijn smart!
En, in Jezus Christus klaarheid,
Spiegelt zich mijn juichend hart!
Vreugdetrancen en gezangk
Worftlen faam om mijnen dank.

God is hooger, amen! amen!
Dan mijn stoutste wenscch ooit vloog!
Al het hemelheir te famen
Zien hem reeds voorlang omhoog.
Niets dan liefde zien zij ooit,
Maar haar grenzen zien zij nooit,

En ik zou de grenzen teeknen,
Waar de Heer zich niet erbermt?
Ik den rijken schat bereeknen,
Die nooit aan gena verarmt?
Zielsoog, dat mijn dwaasheid ziet,
Stoor mijn zoet genoegn niet!

VERTROUWEN

OP

G O D.

Wat zou, in uwe hoede, o Heer, mijn ziel ontstellen?
Wat zou ik vreezen in gevaar?
Die u vertrouwt, dien wilt ge atom verzellen;
Gij helpt hem wonderbaar.

Hij treedt, schoon-boven hem de wolken vlammen spouwen,
Getrooft aan uwe vaderhand;
In U getrooft, door huilende landouwen,
En door het dorftigst zand:

Getrooft in veege lucht en midden door de lijken,
Daar, woedend om hem heen, de dood,
Verschrikkelijk in 't donkere aan komt strijken,
En dreigt den jongsten nood.

C 5

Hij

Hij vreeft niet, schoon de nijd aan hem haar lust mag boeten,
Schoon hem haar spog in 't aanzicht spat;
Maar trappelt stout, met onverfaagde voeten,
Haar giftige addren plat.

Toen David, zwerven moest door heiden, wouden, velden,
Voor een geduchten dwingeland,
En naauwelijks zijn voeten 't woën ontsnelden
Van die ontmenschte hand;

Toen, met vereende magt, Gods haters hem bestreden;
Zijn kind hem stiet ten rijkstroone af,
En, onvermurwd voor zijnes Vorsten beden,
Gansch Salem hem begaf.

Toen zong hij, op zijn harp, in vast vertrouwen blijde,
O Heer! op wien mijn hope ziet!
En gij, o Heer! toogt met uw knecht ten strijde:
Zijn God begaf hem niet.

O P D E

GEBORTE VAN DEN VERLOSSER.

Zingt, zingt nu met heilige tongen,
Den koning, van David gezongen,
Van Micha aan 't nakrooft belooft!
Hij nadert, de Koning der eeren,
Hoe volgen, in blinkende heiren,
En troonen en magten hun hoofd!

Hij nadert, hij komt hier beneden,
Met stervelijk vleesch zich bekleeden,
Wordt sterflijk en blijft nochtans God;
Bepaalt aller eindigen krachten,
En maakt de vermeete gedachten
Des vorfchenden hoogmoeds ten spot.

Nu

Nu kan ons geen dood meer doen beven.

Wij drinken de stroomen van leven.

Zij vloeien uit Eden ons toe.

Uw muur mag uw vijand nu tarten,

O Godstad, nu kent gij geen smarten,

Hoe blij zijt ge, O Sion, te moe.

De Godvrees in hemelsche jeugde,

En cendragt, oprechtheid en vreugde,

Bewonen als oulings deze aard.

De sporen der waarheid, vol zegen,

Bebloemen den grond allerwegen;

Door vloeken verschroeid en ontaard.

Zij brengt ons de hope nu weder,

Op 't aardrijk, dat opluikt, ter neder,

Op dat zij de menschen verheugt.

Deze aarde vertelt het den hemel,

En wijdt zich, met lustig gewemel,

Tot weelde en tot eeuwige vreugd.

Nu bruïschen van weelde de meiren.

Nu juichen de hemelsche heiren.

De Heer heeft wat wonders gedaan.

En tranen van vreugd in onze oogen,

Verkonden zijn eindloos vermogen,

En bidden den eeuwigen aan.

TROOST

TROOST

DES

EEUWIGEN LEVENS.

Nog zuchten we in dit tranendal,
Gedrukt van zorg en ongeval;
Maar slechts nog weinig dagen,
Dan snellen we, uit dit dal van druk,
Naar 't schoon verblijf van waar geluk:
Daar kent men zelfs geen plagen.

Dan zinkt het lijf ten grave neer;
Het stof keert, tot zijn oorsprong, weer,
Zal nooit weer sterflijk leven:
De vlugge ziel, ontslaakt van 't stof,
Keert dan, tot God, in 't hemelhof,
Die hem eerst had gegeven.

Wel

Welhem, was hij hier vroom en goed!

Hij streeft de ruste te gemoet;

Zijn doen verzelt zijn treden.

Hij streeft, met Jezus naauw vereend,

Die aan zijn glans hem deel verleent,

Naar 't rijk der zaligheden.

O hoog geluk, voor God te staan!

O vreugd, met Jezus om te gaan,

Met al zijn vrome vrienden!

U, oudste Brøeder, in uw licht,

Van aangezicht tot aangezicht,

Verrukkend schoon te vinden!

Maar nadert eens de jongste dag,

Die ons, met eenen blijden lach,

Elkandren weer zal geven;

Die 't al herschept; waar op Gods hand

Mij plaatst in een volmaakten stand,

Wat zal ik dan beleven!

Mijn God! wat vreugd! wat zaligheer!

Wanneer de dooden, groot en klein,

Zich voor uw troon vertoonen;

Wanneer gij mij bij name noemt,

Voor de Englen en voor God zelfs roemt.

En steeds bij U doet wonen.

Als

Als ik, o 's Vaders groote Zoon,
Met u, op uwes Vaders troon,
Uws vijands oordeel spreke ;
Als ik der boozen trotsche magt,
Die hier uw wijzen raad veracht,
Door Christus kracht, verbreke.

Als ik, door 't schoon der koningsstad,
Die u tot haren bouheer had,
Verrukt, Uw grootheid eere ;
Als ik, bij u in 't hemelrijk,
Den Engelen -- ja U gelijk,
Als koning zelf regere.

Dan blink ik, die hier zuchte en ween,
Ik zelf, in 't rijk der heerlijkheen,
Gelijk de zon in 't dagen.
Ik kranke zal daar vrij van pijn,
Ik sterveling onsterfelijk zijn,
Gods beeld -- ik zondaar ! dragen !

Voor eeuwig wij van ongeval,
Gedrenkt, met vreugden zonder tal,
God telkens, telkens nader,
Stijgt dan mijn onuitspreeklijk heil,
Van uur tot uur tot hooger peil,
In 't rijk van God den Vader.

'k Zal

'k Zal daar de serafijnschaar,
En wat op aarde heilig waar,
Mijn lieve broeders noemen.
Zij allen zijn daar één met mij,
En zingen heilig, om U blij,
Met éénen mond, te roemen.

O God! wat zaligheid, wat staat!
Wat vreugde zonder paal of maat,
Meer dan ooit mensch kon wachten!
O eeuwigheid, o eeuwigheid,
Hoe spoedig had ik uitgeschreid!
Wat zijn nu onze klagten?

Wees sterk, wees blij van hart, God leeft,
Die 't eens beloofde zeker geeft:
God is de God der vromen.
Niets -- neen! Niets is voor u te groot:
Voor U -- tot wien, uit 's Vaders schoot,
De Zoon zelf is gekomen.

GEMOEDSRUSTE

IN

G O D S B E S T I E R .

Schoon mij hier al 's Heeren paden
Donker -- onnaspeurbaar zijn ;
Schoon mij meenig van zijn daden
Zonder nut of oogmerk schijn :
Nog is alles wat hij doet ,
Hoe 't ook voorkoom, wijs en goed.

Zou 'k alleen in God dat loven ,
Wat ik wijsheid vinde en raad?
Is 't niet een geschenk van boven ,
Zoo men daar van iets verstaat?
Mort hij niet , die klaagt: „ de Heer
„ Geeft mij hier geen doorzicht meer?“

D

Paffen

Paffen geen en vader daden
Die zijn kind voor dwaasheid schat?
Englen vinden welberaden,
't Geen, waar van gij niets bevat.
Vast geloof is hier uw plicht:
't Zien heeft plaats in 't eeuwig licht.

Of zou hij mijn wufte zinnen,
Over 't geen hij breekt of maakt,
Stellen tot bestierderinnen?
Ordnen, kiezen, wat mij smaakt?
Vaak is 't goedheid, zoo hij weert,
't Geen de dwaze mensch begeert.

Hier, in 't woelend aardfch gewemel,
Zij mijn deel tevredenheid;
In mijn Vaderland, den hemel,
Is mij meer geluk bereid.
Vinde ik daar voorvast mijn heil:
O dan zij mijn weg hier steil!

Klaag niet, zoo ge, op ruwe wegen,
Ziel, uw bangen tred hier richt!
Wat hier smert, wordt daar ten zegen;
Wat nu nacht is wordt dan licht,
Als ik in 't volmaakte ben,
En den zin des Heeren ken.

DANK

D A N K.

De Heer is goed ! Laat elk hem eeren !

Men juich mij na : de Heer is goed !

Hij wou mijn leed in lust verkeeren !

't Is God die groote dingen doet.

Tot hem, die ons getrouw wou helpen,

Tot God riep ik, in mijnen nood,

Toen d'afgrond mij scheen te overstelpen,

En geene hand mij hulpe bood.

't Verderf had zijne holle kaken

Reeds over mij wijd opgedaan,

'k Zag reeds den spotter zich vermaken :

God nochtans zag mij goedig aan.

Ik scheen in 't grondloos diep bedolven;
Maar God hielp mij, met groote kracht,
Door golven, opgehoopt op golven,
En schrikken van een bangen nacht.

God is met mij! Wat zou ik klagen?
Wat kan mij stof en asche doen?
Hoe goed is 't, van zijn zorg ontslagen,
Te schuilen waar Hij zelf wil hoên!

U, Rots, waar ik mijn hoop op zette,
O God, mijn hulp, mijn stille wijk,
Als ik op uwe leiding lette,
Wat is zij goed en goddelijk!

Gij deed me in 't aklig duister vreezen;
Ge onttrokt me uw vriendlijk aangezigt:
Noch woudt ge alomme bij mij wezen,
Noch waart ge in 't donker steeds mijn licht.

Gij liefdezelen, trekt mijn harte,
Trekt mij, tot mijnen God, omhoog!
Wat kost mijn lage drift mij smarte,
Mij, die zoo waard ben in Gods oog.

**Ik vliede des verachters paden,
Die, in het aardfch gewoel verward,
Den Heer vergeet en zijne daden,
Zijn trouwe hulp in bittere smart.**

**Maar ik, ik zal, in late dagen,
Den grooten Redder in mijn leed,
Mijns wijzen Vaders trouw gewagen,
Des Gods die groote wondren deed.**

D :

DE

D E

ONVERANDERLIJK

G O D.

Gij waart altoos het geen gij zijt,
Eer gij, met d'aanvang van den tijd,
De dingen die niet waren
Riept om te zijn, en, zijt en wijd,
Uw grootheid te openbaren.

Het geen gij zijt, dat blijft ge ook, Heer!
Al is er lang geen wereld meer,
Wanneer reeds eeuwigheden
Ons kroonen, die hier, tot uwe eer,
Om uwen hemel treden,

Zoe

Zoo onveranderlijk als Gij,
Is ook, o Heer, uw woord aan mij.
Dat zult gij eeuwig houden.
De heele wereld gaat verbij,
Maar dat kan nooit verouden.

Al was 't gebergt in barensnood,
Al stortten zich, met floet op floet,
De sterkste rotfen neder:
't Verbond, dat gij met zondaars floet,
Wijkt nimmer ginds of weder.

Wat treurt dan toch mijn bang gemoed?
Wat klaagt het: „ geen bestendig goed
„ Is 't leven hier beschooren:
„ 't Is ongewis gelijk de vloed,
„ Zoo gaat het ook verloren.”

Wat treurt hij, die uw woord nog heeft,
Dat gij hem al zijn schult vergeeft;
In 't recht hem vrij zult keuren?
En dat hij eeuwig bij U leeft?
Heeft die noch stof van treuren?

Wat treur ik, daar gij mij bemint ;
Uwe eere in mijne liefde vindt ;
Mijn heil uw blijdschap rekent ,
En, bij mijn naam, mij, als uw kind,
Hebt in uw boek geteekent.

Ja, ik ben Gods, en God is mijn,
En eeuwig, eeuwig zal hij 't zijn.
Niets scheidt ons van elkandren,
't Verander al wat zeker schijn,
Maar God kan nooit verandren.

MOR-

M O R G E N Z U C H T.

De jonge dag, uit de oostkim opgerezen,
Geeft aan natuur een nieuw, een vrolijk wezen.
't Gebergte schijnt verguld voor 't oog.
Ginds zie ik 't woud, in dunnen nevel, duiken.
De leeurik stijgt, uit nederige struiken,
Lofzingend naar omhoog.

Ook ik ontwaak! --- bevrijd van alle zorgen,
Zeg ik hem dank, die, elken vroegen morgen,
Goedgunstig op mij nederziet.
Mijn God wat stof! maar ach mijn onvermogen,
Gij kent mijn hart! --- de tranen in mijne oogen,
Die zijn mijn morgenlied.

Leer mij, mijn lot in uwe handen geven;
Door Jezus kracht, naar Jezus voorbeeld, leven;
Getrouw zijn aan mijn duren plicht;
Mijn heil alleen, op uw genade, bouwen;
Op uw belofte, als op een rots, vertrouwen,
En wandlen in uw licht.

Wil mij, o Heer! voor rampen en gevaren,
(Ze omringen mij) --- in uwe gunst bewaren!
Verliet gij mij, waar zou ik heen?
Maar wilt gij mij, in tegenspoed, verzellen,
Ook aan wat smert gij mij dan bloot wilt stellen,
Ik ben er mee te vreen.

HET

G E B E D.

Verftout ge u voor Gods troon te treden,
Zoo nader, vol eerbiedenis,
In geest en waarheid, met gebeden,
Den God, die geest en waarheid is.
Verban de zorgen van den tijd
En denk -- wat God is? wie gij zijt?

Hij is 't, dien al de fchepfen loven,
Het hooge wezen, van wiens eer
De hemel wedergalmt hier boven,
Der dingen magtige Opperheer;
De God die, onveranderlijk,
Zich zelve is, en blijft gelijk.

Ge.

Gebogen kniën, geslotene oogen,
 Gebeën, vol kunst van stijl en smaak,
 't Zal alles niets voor God vermogen:
 Oprechtheid is bij hem de zaak!
 Bij hem baat nimmer schoone schijn:
 Men moet niet schijnen: men moet zijn!

Hij hoort alleen geloovig smeeken,
 Hoe stamerend ook uitgebracht,
 Zoo 't hart maar, in zijn liefde ontsteken,
 Naar zijne gunst in Christus tracht.
 Dat dringt door al de heemlen heen,
 En troont Gods zegen naar beneen.

Wat kan de ziel meer grootheid geven!
 Met God geloovig om te gaan!
 Als de Englen, reeds op de aard, te leven,
 Die steeds aanbeddend voor hem staan!
 O Ziel! zoek dit onschatbaar goed,
 Elk oogenblik, in Jezus bloed!

Beleeft gij hier benaaude dagen,
 Ga heen en klaag den Heer uw' nood:
 Nooit sluit hij de ooren voor uw klagen,
 Bij hem is uitkomst in den dood.
 Verbergt zij zich al voor een poos,
 Hij helpt u wis. Vertrou altoos.

Ge-

Gelukt u moeilijk plichtbetrachten,
Dank hem, die u in gunst gedenkt;
Hem, die u, met den wil, de krachten,
Door zijnen geest, ten goede schenkt:
En bid hem voords, tot allen plicht,
Geloovig aan om Geest en licht.

Dus zij, in goede en booze tijden,
't Gebed de wellust van uw hart:
Zoo zult ge in vreugde u stil verblijden,
En nooit kleinmoedig zija in smart.
Zoo trooft, in voor en tegenspoed,
Gods vrede uw steedsbedoord gemoed.

OOT.

O O T M O E D.

Mij naar alles stil te voegen,
Hoe veracht en bitter 't schijn;
Zonder woorden, met genoeg,
Aller knechten knecht te zijn;
Nooit te pralen, met mijn gaven;
Nooit om menschenroem te slaven
Heer! ik smeek, van u alleen,
Deze wijsheid met gebeên.

Leer mij stil op paden wandlen,
Waar uw oog alleen mij ziet;
Stil verdragen; zwiwend handlen,
Al weet dit de wereld niet!
Hartenvormer en Bekeerer,
Jezus Christus, groote Leerer,
Bron van ootmoed, leer gij mij,
Hoe 'k, als gij, ootmoedig zij.

Schoon

Schoon 'k vergeten, ongeprezen,
's Trotschen hoon te lijden had;
Schoon 'k mijn broedren vreemd mogt wezen,
Elk van mij te rugge trad,
'k Zou noch vrolijk juichen mogen,
Sloeg ik maar gedurig de oogen,
Jezus, op het geen gij deed,
Toen gij alles voor mij leed.

Heer, uit uwen troon hier boven,
Roept gij: „ kleinen, weest goeds moeds!
„ 'k Heb u lief, hoe zeer verschoven,
„ Ik beloof u alles goeds.
„ In 't benaude, stille harte,
„ Dat vol rou en schaamte en smarte,
„ Mij, in diepen ootmoed, vreeft,
„ Woont en werkt mijn goede geest.”

God des nedrigen en stillen
Dien geringheid meest behaagt,
Die, wat ge ooit moogt doen of willen,
Eenzaam doet of eenzaam draagt:
God der edlen, die niet klagen,
Als zij zware lasten dragen,
Die, hoe hoog ook 't leed mag gaan,
Zwijgend de oogen op u slaan:

God,

God, gij zijt mijn God, ik kniele,
Vol van vreugd, voor uwen troon!
Gij verkwikt, vertrooft mijn ziele,
In het aanschijn van uw Zoon.
Ja gij wilt mij hulpe geven,
Dat ik stil voor u mag leven,
Op mijn onmagt niet vertrouw,
Maar steeds vaster op u bouw.

VOOR HET

AVONDMAAL.

Jezus, met de schaar der vromen,
En der zondaars, mag ik komen,
Tot uw heilrijk Hefdemaal!
Al uw volk is daar gebeden.
Trouwe Borg van al uw leden,
Uw genade kent geen paal.

Boven 't geen ooit mensch kan denken,
Wilt ge ons daar, o Jezus! schenken.
Juich, in Jezus gunst, mijn hart!
Als uw zonden u verschrikken,
Jezus wil u daar verkwikken,
Daar genezen van uw smart.

B

Jezus,

Jezus, durf ik zondaar nadren,
Waar ge uw vrienden wilt vergadren,
Ik, niets waard dan vloek en dood?
Durf ik -- arme, met gebeden,
Diep ootmoedig tot u treden?
Denkt gij ook aan mijnen nood?

Ja, voor mij zijt ge ook gestorvent
Mij hebt ge ook uw heil verworven;
Mij -- mij noodigt gij ook nu,
Om uw sterven te gedenken;
Mij wilt ge ook genade schenken,
Mij vervrolijken in u!

Maar ik moet, in al zijn hoeken,
't Hart naaukeurig onderzoeken:
Nu! niet morgen! heden noch!
Dat u niets een uur ontroove,
Ziel, welaan, proef uw geloove,
Eens is 't nood, ach haaft u tocht!

Dat Hij is van God gekomen;
Vleesch en bloed heeft aangenomen;
't Pad des doods voor ons betrad;
Dat hij weer verrees in 't leven;
Dat hij zondaars wil vergeven;
Zeg, mijn ziel, gelooft gij dat?

Wil

Wil ik, Heer! uw sterven eeren,
Weder mijn verbondseed zweeren,
Bij 't genot van brood en wijn?
Wil ik, Heer, uw dood verkonden,
Krachten halen uit uw wonden,
Ik uw trouwe volger zijn?

Wil ik gaarne uwe arme leden,
Als mijn broedren, spijzen, kleeden?
Leven, maar voor mij niet meer?
Op u zien in ramp en lijden?
Tot uw roem me in uw verblijden?
Leven, enkel tot uw eer?

Is mijn hart vol vast vertrouwen?
Kan ik uwen dood beschouwen,
Als het offer voor mijn schuld?
Zullen vreugdetranen vlieten,
Als ik zie uw bloed vergieten?
Is mijn hart met dank vervuld?

Zou ik niet weemoedig klagen?
Zou mij 't bloedend hart niet sagen,
Als mijn halsvriend zoo terstond,
Als een martelaar, moest sneven,
En voor 't laatste van zijn leven
Weenend aan mijn hals zich vond?

Als hij alles mij deed erven ;
Zelfs in mijne plaats wou sterven ;
Voor mij lijden hel'sche pijn :
Schoon mijn hart vaak onverschillig
Hem bedroefde -- en dat moetwillig,
Hoe zou 't mij te moede zijn ?

Wie zou dan mijn tranen tellen ?
Ach, hoe zou mij 't hart ontstellen,
Als hij naar de strafplaats trad,
En, in de uiterste oogenblikken,
Midden in de hel'sche schrikken,
Stervend voor zijn vriend noch bad ?

Hoe, zoo hij mij zelf dan bade :
„ Vriend, gedenk mij, vroeg en spade,
„ Ach vergeet -- vergeet mij niet !
„ Laat mijn schrift u onderrichten,
„ 'k Wil u noch een teeken stichten,
„ Van het gene ik u gebied.”

Grootste Menschenvriend, u griede,
Voor uw vijand, zulk een liefde ?
Wie heeft immer zoo bemind ?
Gij (o gunst nooit uit te spreken!)
Zijt, in plaats van u te wreken,
Zoo verbazend onze vriend!

Wien

Ach hoe moeft u 't hart niet blaken!
Snoode zondaars wilt gij maken,
Tot uw broedren, nietig slijkt
Hoofd en Heer der vredeboden,
Levensvorst gij sterft voor dooden,
Rooft den prooi van 't helsche rijk.

Godlijk Offer, groote Ontfermer,
Mag ik zondaar, droeve kermer,
Onder uwe vrienden staan? --
Dekt geen feestgewaad mijn leden;
'k Zal in droeve jammerkleeden,
Groote Middlaar, tot u gaan.

'k Bid u aan in 't stof gehoogen --
Sterk mijn zwak geloofsvermogen,
Wil mijn hope uw hulpe bien!
Zoo deedge andren christenscharen,
Die, als ik, ook zondaars waren,
Maar geloofden en nu zien.

Dit durf ik bestaan te denken:
Jezus zal mij alles schenken,
Ik zal eens met Jezus zijn.
Om dit heil mij te verwerven,
Wou hij voor mij, zondaar! sterven,
Eeuwig, eeuwig zijt gij mijn.

Liefde, nimmer ult te spreken!
Jezus wou aan 't kruis verbleeken,
Dat getuigt dit nachtmaalbrood!
Bloed des Heeren, gij woudt vlieten;
Zoo gewis wij wijn genieten,
Zoo gewis is, Heer! uw dood.

„ Voor der eeuwigdooden leven,
„ Ben ik in den dood gegeven.
„ Neemt en eet”, zoo roept zijn mond,
Wij zijn dood, wij zijn gevallen,
Maar gij roept „ komt, drinkt gij allen!
„ Leven is mijn heilverbond.

„ Neemt verkwikking, zielespijze,
„ U tot heil en mij ten prijze,
„ 't Levensbrood dat ik u bied.
„ Ik kan u met leven drenken,
„ Ik de onsterfelijkheid u schenken,
„ Neemt! geloof, zoo dorst gij niet.”

Jezus liefde, zonder palen,
Kan geen menschlijk denkbeeld malen.
Wat hij is, zal ik eens zijn.
Heemlen zijn mij weinig eere,
Jezus, aller heemlen Heere,
Ben ik eigen, hij is mijn.

Niet

Niet meer sterflijk, niet verloren
 Is de christen, nieuw geboren,
 Rein voor 't hemelsch vaderland;
 Niet meer zondaars zijn we, vrienden,
 Vaders kindren, Gods beminden:
 Deze teekens zijn ons 't pand.

Pand van Christus dood en leven,
 Als wij hem, niet ons meer leven,
 Zegel van de hemelvreugd!
 Maar ook zegel van 't gerichte,
 Hun, die 't pad ontvlien ten lichte;
 Wien de zonde noch verheugt!

Liefde, liefde kom nu! nader!
 Wij zijn broeders, God is Vader!
 Eén zijn aard en hemel weer!
 Hemelvorsten, engelenheiren,
 Geesten, menschen, allen eeren
 Eenen Schepper, ééneu Heer.

Ziel wil aan uw hoogheid denken!
 Zoo u aardfche lasten krenken,
 Jezus is u zelf ten loon.
 Ween van vreugd, houd aan met strijden,
 Laat uw kroon u niet ontglijden,
 Ginds aan d'eindpaal staat uw troon.

E +

Noch.

Nochtans -- strijden wat wij kunnen,
Tot de vijand zij verwonnen, --
Tot ons sterfuur, is ons lot.
Kom, uw Heiland trou gezwooren,
Ziel! laat elk uw blijdschap hooren,
Want uw Broeder is uw God.

Ach, hoe zal mijn tong u prijzen,
U, o Jezus, erbewijzen,
Roemen uwe wonderdaan:
Woord noch beekspreek kunnen gelden,
Om uw lof naar eisch te melden,
Hier is 't best veritomd te staan.

Geeft me uw vlerken, Engelencharen,
Leert mij zingen, leent me uw snaren,
Zangers voor Jehovaas troon;
Eeuwigheden, eeuwigheden
Zal ik tot mijn dank besteden,
Aan den Vader en den Zoon,

BIJ HET

A V O N D M A A L.

Het Choor.

Heer, gij noodigt uwe leden,
Tot uws verbondmaals zaligheden:
Maak onder hen uw liefde groot!
Wil hun kracht en leven schenken,
Opdat ze uw dood naar eifch gedenken;
Door u vergeten zonde en dood!
Want, van hun zondensmet,
Zijn ze in uw bloed genet,
En onsterflijk:
O Heer! vertoon
Hun, in uw hoon,
Van verre de overwinningkroon.

E 5

De

De Gemeente.

Gij, die, in zijn loopbaan, loopt,
 Broeders, mée verlost van zonden,
 All' in Christus dood gedoopt;
 Allen naauw aan hem verbonden,
 Komt! vernieuwt uw zoenverbond,
 Met het hart en met den mond!

Neemt en eet! Dit is zijn brood!
 Jezus Christus werd gegeven,
 Voor den zondaar in den dood!
 Neemt en drinkt! Gij drinkt zijn leven!
 Ja, hij gaf zich in den dood,
 In den bittren zondaardood!

Laat die zich, vol toeverzicht,
 In uw heil, o Zoon! verblijden;
 Eeuwig wandlen in uw licht,
 Eeuwig aan uw dienst zich wijden!
 Dat hun hart, van hoogmoed vrij,
 Vol van uw en ootmoed zij!

Help

Help de ziel, die moedloos schreit,
Treurig neerzit bij de pakken,
Help haar, Heer der heerlijkheid!
Zij gelooft! Heer! help de zwakken!
Die bedrukt van verre staan,
Storten onverhoord geen traan!

Neemt en eet! Dit is zijn brood!
Jezus Christus werd gegeven,
Voor den zondaar, in den dood!
Neemt en drinkt! Gij drinkt zijn leven!
Ja! hij gaf zich in den dood,
In den bitteren zondaardood!

Hoogepriester! Heer! gij zijt
Eens in 't heiligdom getreden,
Hebt, en hel en dood ten spijt,
Tot een vlock gesteld uw leden:
Om, langs deze donkre paan,
Tot uw Vader in te gaan.

Hoogepriester! Heer! ja gij
Tradt ook in, voor deze uw vrienden,
Spreek hen nu van zonden vrij,
Die zich aan uw disch bevinden!
Toon hun, bij uw godlijk licht,
Dat zij vrij zijn van 't gericht!

Uur,

Uur, vol godgewijden schrik,
Vol van vreugd en zalig beven,
Pand van 't heuglijkst oogenblik!
Vast bewijs van 't ander leven!
Giet uw zegen, van den Heer,
Al uw zegen op hen neer!

Neemt en eet! Dit is zijn brood!
Jezus Christus werd gegeven
Voor den zondaar, in den dood!
Neemt en drinkt! Gij drinkt zijn leven!
Ja! hij gaf zich in den dood,
In den bittren zondaardood!

Het Choor.

Neemt! Het brood wordt u gegeven!
Ja neemt het! Eet ten eeuwgen leven!
Smaakt Jezus goedheid eeuwiglijk!
Neemt! De wijn wordt u gegeven!
Ja neemt hem! Drinkt ten eeuwgen leven!
Beërft, beërft des Middlaars rijk!

Dient

Dient ijvrig uwen Heer!
Strijdt dapper voor zijne eer!
Amen, amen!
De weg is smal,
En klein 't getal,
Dat hij, als winnaars, kroonen zal,

De Gemeente.

Jezus Christus Middlaarsdood
Wordt, de wereld door, verkondigd;
Jezus dood, die ons, hoe snood,
Hoe ontaard, bij God ontzondigt.
Jezus, hier belaan met spot,
Heeft ons, stof! verzoend met God!

Naar het choor des hemels dringt
Ons gezang, met doffe klanken,
Waar, van englen omringd,
Alle zaligen u danken;
Zingen hun Halleluja,
Voor uw liefde, op Golgotha.

Af-

Afgefolterd waart gij, Heer!
 En als water uitgegoten!
 Nergens vindt gij ruste meer!
 Uwe diepe wonden vloten,
 Stroomden over, ach! van bloed,
 Van uw godlijk offerbloed.

Neemt en eet! Dit is zijn brood!
 Jezus Christus werd gegeven,
 Voor den zondaar, in den dood!
 Neemt en drinkt! Gij drinkt zijn leven!
 Ja! hij gaf zich in den dood,
 In den bittren zondaardood!

Uwe tong was heet van dorst,
 Heeter noch van dorst uw harte!
 Met uw zweet en bloed bemorft,
 Hingt gij daar, verteerd van smarte!
 Smachtend riept gij om den Heer,
 Maar uw God hield zich van veer.

Nacht vol Godsgeheimenis,
 Vol van ijzen en verderven!
 Dood, waar van geen weergade is,
 Doop, dien sterflijken nooit sterven,
 Gij, met al uw schrik verzeld,
 Hebt Gods wraak te vree gesteld!

Jezus

Jezus riep: mijn God! mijn God!
Waarom hebt gij mij verlaten!
Neigde toen het hoofd, en God
Heeft hem zedert nooit verlaten!
Nu, nu was 't volbracht! gij waart,
God! in 't vleesch geopenbaard.

Neemt en eet! Dit is zijn brood!
Jezus Christus werd gegeven,
Voor den zondaar, in den dood!
Neemt en drinkt! Gij drinkt zijn leven!
Ja! hij gaf zich in den dood,
In den bitteren zondaardood!

Het Choor.

Neemt! het brood wordt u gegeven!
Ja neemt het! Eet ten eeuwgen leven!
Smaakt Jezus goedheid eeuwiglijk!
Neemt! De wijn wordt u gegeven!
Ja neemt hem! Drinkt ten eeuwgen leven!
Beërft, beërft des Middlaars rijk!

Dient

Dient ijvrig uwen Heer!
Strijdt dapper voor zijne eer!
Amen, amen!
De weg is smal,
En klein 't getal,
Dat hij, als winnaars, kroonen zal!

De Gemeente.

Die u 't kruis, in vroeger dagen,
Als martlaars, hebben nagedragen,
Verlieten vaak uw liefdesceft;
Om naar 't moordschavot te treden,
En, door vlam of rad, hun leven,
U te offren, met een blijden geest.
O Heer! uw hoede zij
Ook d'uwen nu nabij!
Dat hun leven,
Uw heilig pand,
Nooit strek tot schand!
Bewaar hen, als met eigen hand!

NA

NA HET

AVONDMAAL.

Blijde, zagterkwikte ziele!
Ach! gij kwaamt verloste ziele!
Om vertroosting, kracht en leven;
God had u die hoop gegeven:
Om u van uw schuld te ontlasten,
U genoodigt, met zijn gasten,
Dat ge u weer aan hem verbondet,
Leven in zijn sterven vondet.

Zoo als Godverloofden plegen,
Vloogt gij uwen Bondgod tegen:
Want hij wou u hier verblijden,
Bij 't gedenken van zijn lijden;
Aan zijn tafel, spijzen, drenken;
Uit zijn volheid alles schenken;
Om u van uw schuld te ontlasten,
Wou hij, ziel! u hier vergasten.

F

God.

Godmenſch ik, — ik mogt dan komen,
 Scheppen uit uw levensſtroomen!
 'k Zat, met natgeſchreide kaken,
 Dikwijls naar uw diſch te haken.
 Ach! hoe vaak plag ik te dorſten,
 God, naar u, mijn God! te dorſten!
 Maar op heden mogt ik komen,
 Scheppen uit uw levensſtroomen!

Gij, dien 's Hemels reine ſcharen,
 Die, als ik, ook zondaars waren,
 Lof en dank en eere zingen,
 Dat zij hier uw maal ontvingen;
 Zoon des Vaders, Licht en Leven,
 Godſlam ten randzoen gegeven,
 Voor mijn ſchulden Zondaarsminnaar,
 Redder, Dood- en Helverwinnaar!

Koning, Hoogeprieſter, Leerder,
 Gij, mijn magtige Bekeerer,
 Godlijk Offer voor mijn zonden,
 Schuldig om mijn ſchuld gevonden,
 Ach! ik viel voor uwe voeten,
 Om u hier in gunſt te ontmoeten,
 En gij ſchonkt mij hemelſpijze,
 Mij tot heil en u ten prijze!

Tot

Tot gedachtenis van uw lijden;
Tot een proef van dat verblijden,
Dat gij voor mij hebt verworven,
Toen gij voor mij zijt gestorven,
Toen zelfs gal uw dorst verkwikte,
Toen Gods schrik uw ziel verschrikte,
Toen gij bloedde aan 't kruis verlaten,
Ach! van God, van God verlaten.

'k Wil mij eeuwig aan u geven,
Eeuwig, eeuwig voor u leven!
't Pad is smal, dat ik betrede,
'k Zie nog in een donkre rede!
'k Zal, voor uwen troon hier boven,
U eens veel volmaakter loven.
Laat mij u hier hartlijk minnen,
Help mij, help mij overwinnen!

P A A S Z A N G .

Looft den Dood- en Helvertreder!

Ziet, hij stierf op Golgotha!

Want hij heiligt zondaars weder:

Looft zijn naam, haleluja!

Ziet, hij stierf op Golgotha!

Looft, aanbidt en dankt hem teder!

Uit den grafkuil keert hij weer:

Zingt, in 't hoogste koor, hem eer!

Roert de harp, Gods bondelingen,

Dat u 't hart van blijdschap beeft!

Laat uw toon ten hemel dringen,

Hem die stierf en eeuwig leeft,

Dat u 't hart van blijdschap beeft!

Laat ons, laat ons vrolijk zingen,

Hem die stierf en eeuwig leeft!

Hem die stierf en eeuwig leeft!

Gij,

Gij, die ons nu vrij wilt spreken,
Hoe verhemelt ons uw lof!
Door een eeuwigheid ontfteken,
Rukt de geest zich los van 't stof,
Stijgt zijn dank naar 't hemelhof,
Wijl gij hem nu vrij wilt spreken,
Wijl gij stierft en overwont,
Godmensch! ja den dood verslondt.

Toen, in de uchtendschemeringen,
Noch het sluimrend aardrijk zweeg;
Toen, tot diepe eerbiedigingen,
's Heeren Engel nedersteeg,
Maar tot nogtoc bevend zweeg,
Stond gij op! de hemellingen
Zongen straks, in 't Englenhof,
Doodvernietiger, uw lof.

Om hem in het graf te vinden,
Ging zij heen, waar Christus sloop.
Maar wat moest zij ondervinden,
Toen hij zegt, MARIA! riep!
En toen zij, RABBOUNI! riep!
Heer, ik zal u ook eens vinden,
In het einde van mijn lot,
Waar uw God is en mijn God.

Breek ik eens van 't graf de kluiſter,
 Aan het einde van den tijd,
 Zie 'k uw aanſchijn eens vol luiſter,
 Met de kroon op uwen ſtrijd,
 Zie 'k u eens gelijk gij zijt,
 Breek ik eens van 't graf de kluiſter,
 O! dan ben ik, in uw rijk,
 U, mijn Heiland, u gelijk !

Nu, daar ik nog slechts geloove,
 Zie 'k, maar donker en van veer,
 Ik, die hier in 't ſtof noch floove,
 U den weerglans van den Heer!
 U den weerglans van den Heer!
 Zoo 'k nochtans in 't hart geloove,
 Zoo ik dorſt, ſtroomt mij een vloed
 Van uw heil door heel 't gemaed.

Gaarne wil ik hier noch zwerven,
 Zoo u zulks tot eer verſtrekt:
 Mag mijn ſchreien maar verwerven,
 Dat ge u aan mijn ziel ontdekt,
 Moed en kracht in 't hart verwekt,
 Tot uw lof, zelfs onder 't ſterven!
 Zalig, zalig is de man,
 Die u hier zelfs prijzen kan.

Toen

Toen uwe englen opwaards snelden,
Tot het hemelsch lofgezangk;
U ter eer, de harpen stelden,
Dat Uw troon dreunde, op den klank,
Van hun lof en van hun dank,
Dien de heemlen navertelden:
Toen volbracht gij 't; toen besloot
U niet langer graf of dood.

Looft den Heer! zingt hem nu psalmen!
Jezus Christus overwon!
Vlecht den overwinner palmen,
Gij, wier haat naauw schreien kon,
Toen hij stierf! hij overwon!
Stijg naar 's hemels hooger psalmen,
Klink, o lied des lams! in 't oor
Van der overwinnren koor.

Overwonnen, overwonnen
Heeft de heer der heerlijkheid!
Naauwlijks was de ruft begonnen,
Die hem was in 't graf bereid,
Toen hij straks, met majesteit,
Weer verrees! zijn wonden konnen
Nu verstreken tot bewijs,
Van zijn duurbehaalden prijs.

Heuvelen, rondom Gods dooden,
Waarom beefde gij, zoo 't schein?
Rots en klip, rondom Gods dooden,
Waarom beefde ge om hem heen?
Waarom zonkt gij straks daar heen?
Wachteren, rondom Gods dooden,
Waarom zonkt gij, toen gij vloodt,
Waarom zonkt gij neer als dood?

Dees getuigen van zijn zege,
Volgden andre tuigen strak.
Was het mogelijk, dat men zwege,
Daar des vijands laster sprak;
Daar der rotfen donder sprak?
Wien of wat men ooit bewege,
Niets bewoog der boden moed;
Storven zij, zoo sprak hun bloed.

JEZUS

JEZUS

VERREZEN,

Het graf gaat open en Gods Zoon
Keert weder in het leven:
En aanstonds wordt een jubeltoon,
Hier boven aangeheven!
Gij, Voorwerp van der englen lof,
Otruk, ontruk mijn geest aan 't stof,
Laat mij, met u, verrijzen,
Dan zal mijn tong u prijzen!

Mijn menschlijkheid vergunt mij niet,
Met u omhoog te stijgen:
Tot dat zich eens, als gij 't gebiedt,
Voor 't laaft mijn hoofd zal nijgen.
Neem mij dan, na volbrachten loop,
Tot u omhoog, o Heer, mijn Hoop!
Neem 't beste mijner panden,
Mijn geest dan in uw handen!

Mensch, zoo gij God, in 't hemelrijk,
Als 't lichaam sterft, wilt prijzen:
Zoo moet gij, aan Gods Zoon gelijk,
Eens geestelijk verrijzen.
Die leeft niet, die in eer, of geld,
Of aardfch vermaak het leven stelt:
Naar God en deugd te streven,
Dat, dat alleen is leven!

Wel u, die 't pad der ondeugd vliedt;
Van 't kwade u moogt onthouen,
En God hemint, dien gij niet ziet,
In menschen dien we aanschouwen.
Toen eens het nadrend tijdstip kwam,
Waar in de Heiland afscheid nam,
Sprak hij, tot zijn beminden:
„Ei! schreit niet, lieve vrienden!

„Ik ga in mijnes vaders rijk,
„En dat verwacht u mede.
„De vrede geef 'k u all' gelijk:
„Ik late u mijnen vrede.
„Niet als de wereld vrede geeft,
„Maar daaraan, dat ge in liefde leeft,
„Ja daaraan, zal ik weten,
„Of ik u MIJN moet heten.”

Zoo

Zoo sprak hij. Christen! ach vergeet
Toch nooit uws Heilands liefde!
Denk dat, wie andren ooit misdeed,
Ook Jezus smertlijk griesde.
Loof uwen God in elken staat!
Verban verwarring, twist en haat!
Vergeef, en, na dit leven,
Zal God u ook vergeven!

Wil mij, o Heiland! Menschenvrind!
Het hart in liefde stoven;
Dat het zich vast aan u verbindt!
Laat mij in u gelooven!
Mijn leven wijde ik u alleen.
Maak mij tot nut van 't algemeen!
Laat mij door uwe krachten,
Getrou mijn plicht betrachten.

Zoo leve ik als 't een Christen past,
En zal als Christen sterven.
Ik houde aan, u, mijn Heiland! vast,
Laat mij uw gunst nooit derven.
Heer, zegen mij, maak mij bereid,
Voor eene zalige eeuwigheid.
Laat mij, tot de engelscharen,
Van 't graf ten hemel varen!

VURI.

VURIGE BEDE

VAN EENEN

GODZOEKENDEN.

Mijn Schepper! mijn Vader!
Mijn tederste Vader!
Erbarmer! Verschooner!
Genadig belooner,
Van liefde nooit moede,
Gedenk mij ten goede!

Ik zoek u, met smarte!
O Liefde! mijn harte
Smacht, om u te naken;
Uw zoetheid te smaken;
U, Trouwsten der trouwen,
Volvrolijk te aanschouwen!

Lichte

Licht, Waarheid en Leerer!

O Zondaarbekeerer!
O Zondaarverschrikker!
O Zondaarverkwikker!
Zie neer op mijn smarte!
Verbeter mijn harte!

O springbron van zegen!
Laat Gij mij verlegen,
Zoo ben ik verloren:
Maar, wilt gij slechts hooren,
O heerelijk Wezen!
Zoo ben ik genezen.

Jehova - Mesfias!
Mensch - Broeder - Mesfias!
Herscheppende Liefde!
Gekruifigde Liefde!
O leven van 't leven,
Wat kunt gij niet gevent!

Alwijsheid! Och! leer mij!
O Almagt! bekeer mij,
Den slechtsten der slechten,
Ten besten der knechten!
't Geen ik ben, dat waren
Der zaligen scharen.

O God

O God vol ontferming!
Bewijs mij erbarming!
Betoon mededogen,
Aan roodgeschreide oogen!
Of hoort gij het kermen
Niet langer des armen?

Mijn klagten te hooren
Zou u dat verstoren?
Mijn hopen verwachten
Zoudt gij dat verachten?
Dat wilt gij niet -- Liefde!
Dat kunt gij niet -- Liefde!

't Ootmoedige schreien,
't Geloovig verbeien,
Het kinderlijk vragen,
Dat moet u behagen!
O teedere Vader!
Gij hoort, wie u nader?

Al zweegt gij nog langer;
Al was 't mij nog banger:
Nog bid ik gestadig,
Want gij zijt genadig:
Nog zie ik naar boven,
Nog moet ik gelooven!

Ge-

Gelooven, verwachten,
Dat Gij, op mijn klagten,
Mij trooft in mijn smerte;
De liefde, in mijn harte,
Gestaag wilt vermeeren,
Om u te vereeren.

Mijn vurige wenschen,
Om u, voor de menschen,
Alle eere te geven;
Nabij u te leven:
Dees drift, die mij griesde,
Bevredigt gij -- Liefde!

Ik kan mij van tranen,
In 't eenzaam niet spanen!
Gij ziet, hoe zij vlieten. —
U, u te genieten,
Uw gunst te gevoelen,
Is al mijn bedoelen!

O Trooster! Bewaarder!
Alzegenaar! Spaarder!
Erbarmer! Bevrijder!
O Hoop van den lijder!
Gij roept mij tot liefde;
Leer mij die -- o Liefde!

Ver-

Verwijder mijn ziele!
Vervul mijne ziele
Met liefde, met vreugden,
Tot lijden; tot deugden;
Tot nemen; tot geven;
Tot hopen; tot streven;

Tot troosten; tot weenen;
Om grooten en kleenen,
Om al die uw vreezen,
Een offer te wezen,
Een offer der liefde!
Leer mij dit -- o Liefde!

MORGEN.

M O R G E N L I E D.

Als ik eens, na 't laatst ontslapen,
Uit den doodslaap rijzen mag,
En volheerelijk herschappen
Blijde aanschou den schoonsten dag:
Dan klopt mij een ander hart,
'k Zie dan 't eind van al mijn smart:
Groote dag, des vromen zorgen,
Zijn een droom in uwen morgen.

Geef dat voords geen van mijn dagen,
Heer, die daar mijn Rechter zijt,
Mij bij u dan aan moog klagen,
Over misbruik van mijn tijd.
Ook nu nog ontfloot ik 't oog
Dankbaar tot u, Heer, omhoog.
Leid mij, alle mijne dagen,
Door mijn vreugden, door mijn plagen.

G

WII

Wil mij nog voor 't laaft verkwikken ,
Als ik uit dit leven scheid ,
Als in de uiterste oogenblikken,
Slechts mijn halsvriend bij mij schreit.
Matig dart mijn laafte pijn ,
En laat mij de sterkste zijn ;
Mij , die hem ten hemel wijze ,
En u , God des levens ! prijze.

KINDERLIJK

TOEVERZICHT.

Een ander zij vervuld met schrik,
Wanneer hij God hoort noemen.
Ik mag me in hem beroemen;
Ik vrees voor hem geen oogenblik.
Wat reden zou ik vreezen?
Hij wil mijn Vader wezen!

Mijn trouwe Vader, die zijn kind,
Hoe zeer 't ook af mag zwerven,
En tegen hem 't bederven,
Als 't zwarte van zijn oog bemint;
Die 't geen ik heb misdreven
Mij altijd wil vergeven.

Mijn goede Vader is een Heer
Van eindeloos ontfermen,
Hij luistert naar mijn kermen;
Kom ik maar biddend tot hem weer,
Met tranen en met zuchten,
Zoo heb ik niets te duchten.

Bekommeringen ken ik niet,
Voor heden of voor morgen.
Ik laat mijn Vader zorgen.
Mijn Vader, die mijn nooden ziet,
Zal mij, voor al mijn leven,
Het geen mij nut is geven.

O zalig mij, wanneer mijn hart,
Gespeend aan zijne lusten,
In zijnen wil kan rusten;
Mijn wensch kan missen zonder smart,
En zich kan vergenoegen,
Hoe of hij 't ook wil voegen.

Schenkt hij mij hier een sober deel,
Dus schikt hij 't uit genade.
Wat meerder deed mij schade.
Ik heb weinig, want mij nut niet veel,
Hij toch hoort best te weten,
Hoe hij 't mij toe moet megen.

Schiet

Schiet ik aan moed of kracht te kort,
Om tegen 't kwaad te strijden:
Mijn Vader ziet mijn lijden.
Ja zelfs de tranen, die ik stort,
Wil hij met zorg vergaren,
En in zijn fles bewaren.

Zijn immer zonden mij tot smart,
Die ik, hoe zij me ook plagen,
Nooit aan een mensch durf klagen,
'k Ontlast bij hem mijn zwoegend hart,
Want hij geneest mijn smarte,
En reinigt mij het harte.

Al blijft in alles 't geen zij zegt,
Mijn stramme tong schier steken:
Tot Vader durf ik spreken.
Hij kent mijn taal, al spreek ik slecht,
En wil zijne ooren nijgen,
Tot staamen, ja tot zwijgen.

Dreigt mij hier immer ramp of nood,
Of sta ik diep verlegen,
In moeielijke wegen;
Ik komt gevluucht in Vaders schoot,
Die schuilplaats is mij heilig,
Daar ben ik vrij en veilig.

Daar durft geen vijand, hoe verwoed
Hij naar mijn val mocht haken,
Mij immermeer genaken.
Daar ben ik altoos wel te moed,
Hij dekt mij voor gevaren,
Ja zelfs telt hij mijn hairen.

Moet ik door rawe wegen heen,
Die naauw zijn door te komen,
Mij staat geen kwaad te schroomen.
Mijn Vader laat mij nooit alleen,
Hij wil, wat mij moog kwellen,
Mij overal verzellen.

Moet hij mij somtijds met verdriet
En rampen zwaar kaffijden:
'k Draag met geduld dat lijden.
Een basterdzoen kaffijdt hij niet,
En zou 'k die heffdeslagen
Dan als zijn zoon niet dragen ?

Ik mag, hoe zeer een ander schrik,
Wanneer hij God hoort noemen:
Ik mag me in hem beroemen.
Ik vrees voor hem geen oogenblik.
Wat reden zou ik vreezen ?
Hij wil mijn Vader wezen !

HET

HET IS ZALIG

TE WRITEN

DAT ER EEN GOD IS.

Wist ik niet : God leeft! God heeft mij geschapen!
Wat had ik, tegen yreeze en angst, voor wapen?
Als roerelooze schepen in de baren,
Zoo zou ik varen.

Krulpende wormen zou ik zelfs beïjden.
Niets hier op aarde zou mijn hart verblijden.
Zelfs paradijzen zouden mij woestijnen,
Vol monsters, schijnen.

Wat was mijn staat toch? was ik niet verloren?
'k Was dan veel liever nimmermeer geboren;
Dan niets, in zwarte duisternis gezeten,
Van God te weten.

G 4

Dan

Dan hadden wij slechts ziel en zin ontvangen,
Om ons met angst van onderzoek te prangen,
Eerst te vergeeffch een eindloos goed te zoeken,
Dan ons te vloeken.

Dan vlogen we als het stof op, zonken weder,
Als lichtverwaaiend stof, ter aarde neder;
Schoon zou het kwaad zijn, zoo ik God niet vonde,
Deugd was dan zonde.

Nutte 't mij dan iets, 't goede te betrachten?
Wien zou ik minnen? wat had ik te wachten?
Wanhoop was dan de beste troost der harten,
In hunne smerten.

Vlied, doodend denkbeeld! wie kan u verdragen?
Gij zijt van ver zelfs een der snoodste plagen!
Vlied! want ik weet waar ik mijn heil in stelle,
Vlied weer ter helle!

'k Weet vast dat God is, uit wiens hand wij leven;
Lichaam en ziel zijn mij van hem gegeven,
Hij wil mij dragen, voeden, ondersteunen,
Vaderlijk beschutten.

Ik

Ik weet op welken grond ik heb te bouwen ;
Wien ik vereeren moete ; wien vertrouwen.
Om hem te loven oeffen ik mijn zinnen ,
Hem zal ik minnen.

TROOST

T R O O S T

UIT DEN

D O O D.

Spoedig zal het uurtje komen,
Dat mij uit dees jamren haalt.
Bij Gods zagtoetslapen vromen
Is mijn ruststee reeds bepaald.
Ziel, waar toe zoo bang geklaagd,
Daar uw heil in 't sterven daagt?

Weinig oogenblikken lijdens
Brengen u in rust en vreugd.
Weinig oogenblikken strijdens
Levren u de kroon der deugd,
Die de Heer, hem die gelooft,
Zelf eens drukken zal op 't hoofd.

Mijne

Mijne korte, droeve dagen,
Vol van jammren en geweën,
Snellen spoedig, onder 't klagen,
Ongemerkt als droomen heen:
Want mijn leven en mijn leed
Zijn één hand — één hand slechts breed.

Heiligen, in vroeger jaren,
Kwijnen hier gedrukt van kruis. ---
Nu zijn zij, bij de Engelscharen,
Eeuwig in des Vaders huis:
Schoon hun stof, in 't graf verteerd,
Tot zijn oorsprong wederkeert.

Is mijn lijden eens volleden,
Ben 'k eens rijp voor de eeuwigheid,
Dan word ik, in 't stof beneden,
Bij mijn vaders weggeleid.
Aard, die mij dan bergen moet,
Zoete rustplaats, wees gegroet!

Gij bewaart mij om te leven,
Waar men God volheerlijk prijft;
Want mijn naam staat aangeschreven,
Op de hemelburgerlijft:
Daar verwacht mij 't vol genot
Van mijn Heiland, en mijn God,

Dan,

Dan , wanneer Gods troon van wolken
Uit den hemel nederdaalt ,
En den fiddenden volken
's Rechters glans in 't aanzigt straalt :
Dan wordt mijn verwachting waar ,
Dan is mijn verloffing daar.

Als Gods Englen nederkomen
Als het ſchel bazuïngefchal
Roept ; „ Ontwaakt , ontfapen vromen ,
„ Daar is God die richten zal : ”
Dan gaat mijn verheerlijkt ſtof
In het zalig hemelhof.

JEZUS

J E Z U S.

T E N

H E M E L.

Zingt vrolijk, gemeenten des Heilands, in chooren,
Laat, hem tot verheerlijking, lofzangen hooren.

Zendt vrolijke liedren omhoog.

Hij komt, hij ontrukkt zich aan smaad en aan schanden,
Om in de verblijven van eere te landen,

O poorten verwijdt nu den boog!

Ziet hem, die zoo goed en zo vroom heeft gehandeld,
Hoe is nu zijn laagheid in hoogheid verwandeld!

Hij heerscht op den eeuwigen troon.

O ziet hem met blijdschap, den Zaligen, snellen,
Om zich aan het hoofd der verloften te stellen,

Zijn smerten en lijden ten loon.

Leer

Leer ons met u dragen en weenen en lijden,
Zoo snellen wij mede eens naar 't eeuwig verblijden,

Dat ons uwe ontferming verwierf.

Wie hier heeft geleên voor zijn Heer en zijn Koning,

Dien haalt gij eens thuis in uw hemelsche woning

Die leeft daar altoos, na hij stierf.

DE
HOPE
DER
CHRISTENEN.

De weg is ruuw, waar langs wij treên,
Naar 't wit van ons verlangen.
Heer, wat gevaren om ons heen,
Omringen onze gangen.
Zo gij op aard
Mijn trooft niet waart,
Mijn bidden niet woudt hooren,
Ik was gewis verloren.

Voor u hoeft mijn bekommerd hart,
Erbarmer, niets te heelen.
U mag het al zijn zorg en smart
Vertroulijk mededeelen.
Dan vind ik goed
Al 't geen gij doet;
Dan volg ik uwen wille,
En mijne ziel is stille.

Gij leert mij, wat het voordeel zij
Van 't leed, dat ik moet lijden;
Hoe dit de hoop versterkt in mij,
Mij voert tot waar verblijden.
Gij waart min zoet,
Voor mijn gemoed;
Mij luste niets dan de aarde,
Zoo zij geen smerten baarde.

Gij zegt, gij zweert mij, in uw woord,
Dat gij mijn bittere klagten,
Met toegenegene ooren, hoort,
En 't leed mij zult verzagten.
Dat ge, op uw tijd,
Na dezen strijd,
Mijn lijden zult beloonen,
Mij als verwinnaar kroonen.

O dan zal alle hartverdriet,
Uit mijnen boezem vluchten:
Terwijl mijn ziel volop geniet
Van hemelfche genuchten.
Dan doet mijn zangk,
Van lof en dank,
Geheel den hemel wagen,
En 't zal U, Heer, behagen.

Mij,

Mij, dus volmaakt, zal dan geen smet,
Geen zonde meer onteeren.
Dan zal ik vlekloos heilig, met
Uw heiligen, verkeeren.
En U, mijn God,
Is 't zalig lot,
Dat gij mij toe woudt voegen
Tot vaderlijk genoeg.

Dan zal ik lijdzaam hier de smert
Der sterfelijkheid verdragen ;
Dan zal mijn weltevreden hart
Niet meer weemoedig klagen.
Gij zijt gereed,
Om mij, van 't leed,
Dat ik op aard moet lijden,
Als 't nut is te bevrijden.

BOETZANG.

Straf mij, naar mijn misdaan, Heer!

Niet in uwen toren!

Zie meedogend op mij neer!

Wil mijn zuchten hooren!

Troost mijn hart,

In zijn smart;

Red mij uit mijn nooden,

Eer ze mij zelfs dooden!

Zal ik, neergelcid in 't stof,

Mij in U verblijden?

Kan ik, in den dood, uw lof

Mijn gezangen wijden?

Red mij toch!

Laat mij noch

Hier op aarde leven,

Om u eer te geven!

Niets

Niets dan uwe gunst alleen
Kan mijn heil bewerken.
Ach! vergeef mijn overtreen!
Wil mij-zwakken sterken!
Sla uw oog,
Van omhoog,
Op mij in genade,
Vader van genade!

Ach of ik het uur eens zag,
Dat mijn troost deed dagen!
Ik verwacht u al den dag!
'k Heb, in bitter klagen,
Al den nacht
Doorgebragt:
Ach, verwijl niet langer!
't Hart wordt mij steeds banger.

Ik verfmacht in mijn ellend!
'k Ben aan 't eind door zuchten!
Maar ik haak vergeeffch naar 't end
Van mijne ongenuchten!
Ach hoe lang
Zal ik bang,
De uren die mij kwellen,
De aaklige uren tellen!

H a

Maar,

Maar, mijn ziel, ei wanhoop niet,

Nooit zal God verachten

Wie geloovig op hem ziet.

Hij verneemt mijn klagten.

Nooit vergeet

Jezus 't leed

Van zijn lieve vrienden;

Eens zult gij hem vinden !

A V O N D Z A N G.

Dus zien wij weer de schemering
Den oostelijken hemelkring,
Gelijk een floers, bedekken,
En 't dalend licht
Zich aan 't gezicht,
Beneên de kim, onttrekken.

Geen wolkje drijft er aan de lucht,
Geen enkel blaadje maakt gerucht.
Geen windje doet zich hooren,
't Is alles stil.
Geen schefsel wil
Natuur in 't slapen storen.

Ik heb mijn dagwerk mee volbracht,
En ga waar mij de rust verwacht.

Doch wil, met blijde klanken,
Voor al het goed,
Dat hij mij doet
Vooraf mijn Vader danken.

Uw trouwe zorg heeft mij bewaard,
Geleid, verkwikt, gesterkt, gespaard.

O kostbre gunstbewijzen!
En zou ik dan,
Zoo veel ik kan,
Aanbiddend U niet prijzen?

Mijn medemensch zat diep in nood,
Verkromp van pijn, at tranenbrood,

Had zelfs de walg van 't leven:
Wat ben ik meer
Dan hij, o Heer!
Dat gij mij meer woudt geven?

Scheen hier of ginder mijn geluk
Gedreigd, door tegenheid of druk,

Geen onheil kan mij deren.
Uw wijsheid weet
Mij 't bitterst leed
In voordeel te verkeeren.

Noch

Nog was mij al die overvloed
Slechts 't onderpand van beter goed,
Van grooter zegeningen :
In uwen Zoon,
Zijn smert ten loon,
Schonkt gij mij alle dingen.

Mijn God, het is te groot, te veel!
Zoo ruim, zoo heerlijk een deel
Gaat zelfs mijn wensch te boven!
Met welk een dank,
Met wat gezangk
Zal ik uw goedheid loven ?

O Heer, ik heb, op mijne beurt,
Een hart, dat zijn gebrek betreurt,
Daar 't u niet recht kan vreezen:
Ei laat dat hart,
Zoo vol van smart,
Mijn avondoffer wezen!

Een arm geschenk voorwaar, mijn God!
Voor zulk een heilrijk gunstgenot,
Een gift van droeve klagten:
Maar 'k heb uw woord,
Dat ze u bekoort,
Gij zult ze niet verachten.

In Jezus ziet gij zondaars aan ;
In hem zijn al hun euvelaan ,
In 't schuldboek doorgestrekten.
In Jezus bloed
Is alles goed ,
Al heeft het veel gebreken.

LYST

L I J S T

VAN DE

ODEN EN LIEDEREN.

1	Vertrouwen in den dood. Uit het Hoogd. van NIKOLAAS HERMAN, te vinden in het Kleeffch Gezangboeck N° 144 naar de verbetering van K. E. K. SCHMIDT <i>Gefänge für Cbristen</i>, Lemgo 1773. bl. 61.	Bl. 1
2	De Alomtegenwoordige God. Uit J. P. UZ. <i>famtliebe Poëtische Werke I.</i> 306 Leipzig 1768.	3
3	Jezus Leven. Uit J. C. LAVATER <i>fünfzig Chriftliche Lieder</i>, Zurich 1771. N° 23.	6
4	Gods Magt en Wijsheid. Uit J. A. CRAMERS <i>neue Geiftliche Oden und Lieder</i>, Lubeck 1775. bl. 89	9
5	Gelatenheid. Uit <i>Versuch in Geiftlichen Oden und Lieder</i>, 1774. bl. 16	11
6	Hartfterking in zware duifternis. Uit LAVATER <i>fünfzig Chriftl. Lieder.</i> N° 31	14
		7 De

7	Hoogere Uitzichten.	Bl. 17
	K. E. K. SCHMIDT, <i>Gefänge für Christen</i> bl. 35. zeer vrij en van verre gevolgd.	
8	De Goede Herder.	21
	Uit UZ. I. 335.	
9	De Alwetende God.	23
	Uit D. BALTHASAR MUNTER, <i>Geistliche Lieder</i> , Kopenhagen 1772. bl. 154	
10	Opwekking tot vertrouwen op God.	25
	Uit J. A. CRAMER, bl. 108	
11	Lofzang.	29
	Uit <i>des Freyherrn J. F. VON CRONEGK Schriften</i> , <i>zweyter Band</i> , bl. 164	
12	De Zege der Geloovigen.	31
	Uit <i>de Geistliche Lieder van KLOPSTOCK</i> , <i>zwoister</i> <i>theil</i> , bl. 23. Kopenh. en Leipz. 1773.	
13	Jezus Hemelvaart.	33
	Uit LAVATER, 50 <i>Chr. Lieder</i> N ^o 17	
14	Opwekking tot Gods Lof.	36
	Uit denzelfden, N ^o 5.	
15	Dank voor mijn lijden.	39
	Uit K. E. K. SCHMIDT. bl. 64	
16	Vertrouwen op God.	41
	Uit UZ. bl. 313.	
17	Op de Geboorte van den Verlosser.	43
	Uit J. A. CRAMER bl. 68	

18 Trooft des Eeuwigen levens.	Bl.	45
Uit LAVATER 50 <i>Cbr. Lieder</i> , N ^o 50		
19 Gemoedsruste in Gods bestier.		49
Uit J. A. CRAMER, bl. 150.		
20 Dank.		51
Uit UZ. bl. 299		
21 De Onveranderlyke God.		54
Uit MUNTER. bl. 193		
22 Morgenzucht.		57
Een stukje uit den <i>Deutschen Mercur</i> zeer van verre gevolgd.		
23 Het Gebed.		59
uit <i>Versuch in Geistl. Oden und Lieder</i> . bl. 3		
24 Ootmoed.		62
uit LAVATER <i>zweytes funfzig Cbrstlicher Lieder</i> , Zurich 1676. N ^o 47		
25 Voor het Avondmaal.		65
uit LAVATER 50 <i>Cbr. Lieder</i> N ^o 19		
26 Bij het Avondmaal.		73
uit KLOPSTOCK I. 135.		
27 Na het Avondmaal.		81
uit denzelfden II. 80		
28 Paaszang.		84
uit denzelfden II, 10.		
29 Jezus verrezen.		89
uit VON CRONECK II. 166.		

80 Vuri-

30	Vurige bede van eenen Godzoekenden. uit LAVATER <i>zweytes 50 Cbr. Lieder</i> N ^o . 40	Bl. 92
31	Morgenlied. uit KLOPSTOCK II. 57.	97
32	Kinderlijk Toeverzicht.	99
33	Het is zalig te weten dat er een God is. uit J. A. CRAMER .bl. 1	103
34	Trooft uit den Dood. uit de <i>Neue Geistliche Lieder von M. J. G. KRAH,</i> Altenburg 1775. bl. 65	106
35	Jezus ten Hemel. uit LAVATER <i>Christliche Lieder für die Vaterländ-</i> <i>sche Jugend</i> , Zurich 1774. bl. 37	109
36	De hope der Christenen. uit D. B. MUNTER. bl. 26	111
37	Boetzang. uit C. F. NEANDERS <i>Geistl. Lieder</i> , Riga und Mietau 1768. bl. 56	114
38	Avondzang.	116